

The background is a light gray grid. A dashed blue line forms a large, irregular loop around the central text. Various blue line-art icons are scattered around: a pencil, a paint palette, an apple, a heart, a cloud, a rolled-up diploma, a book, a paintbrush, a globe, a backpack, a funnel, a ruler, a triangle, a basketball, and a flower.

**Смілянська загальноосвітня школа
I-III ступенів №7
Смілянської міської ради
Черкаської області**

***ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ***

2021-2026

м. Сміла

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Загальні положення.	5
2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти.	7
3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.	11
4. Критерії, правила й процедури оцінювання здобувачів освіти.	11
5. Критерії, правила й процедури оцінювання педагогічної діяльності працівників освіти.	17
6. Критерії, правила й процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.	20
7. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти.	22
8. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне застосування.	25
9. Комфортне та безпечне освітнє середовище.	27
10. Вивчення і самооцінювання якості освіти в закладі	28
11. Заключні положення	32
<i>ДОДАТКИ</i>	
Додаток 1. Критерії оцінювання якості навчальних досягнень учнів початкових класів.	34
Додаток 2. Узагальнені критерії оцінювання якості навчальних досягнень учнів 5 – 11 класів	42
Додаток 3. Критерії оцінювання педагогічної діяльності.	46
Додаток 4. Форма спостереження за навчальним заняттям	51
Додаток 5. Орієнтовний аналіз виконання навчальних планів і програм	60
Додаток 6. Орієнтовна схема перевірки класних журналів	61
Додаток 7. Орієнтовна схема перевірки учнівських зошитів	62
Додаток 8. Форма спостереження за освітнім середовищем	63
Додаток 9. Орієнтовані рівні оцінювання закладу щодо дотримання Вимоги організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	68

ВСТУП

Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості – стратегічне рішення школи, що може допомогти та поліпшити її загальну дієвість та забезпечити міцну основу для ініціатив щодо її ефективного та сталого розвитку.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Смілянській загальноосвітній школі I-III ступенів №7 (далі- Положення) розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Статуту закладу освіти, освітньої програми та інших нормативних документів та відповідно до структури зовнішнього оцінювання, що затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 року №17 «Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти».

Основною метою діяльності нашого закладу є становлення цілісної особистості дитини, яка є носієм загальнолюдських цінностей та здатна вчитися впродовж життя.

Для досягнення стратегічної мети заклад забезпечує виконання наступних завдань:

1. Дотримання законодавства у сфері освіти для забезпечення рівного доступу до якісних освітніх послуг, які надаються закладом.
2. Формування навичок XXI століття: критичного мислення і вміння комплексно вирішувати проблеми; медіаграмотності і знання основ ІТ-технологій; гнучкості розуму і безперервної світи (Longlife learning); розвинений емоційний та соціальний інтелект; навичок мирного співіснування та People management; навички дистанційної освіти та роботи; міждисциплінарність.
3. Педагогічний супровід щодо формування загальнолюдських моральних цінностей.
4. Розвиток практичних навичок співпраці, демократичної участі, командної роботи.
5. Пропагування відповідних норм поведінки, демократичного стилю життя та культури.

6. Створення комфортного, мотивуючого та розвивального освітнього середовища універсального дизайну та розумного пристосування для розвитку природних задатків дитини та реалізації власного позитивного потенціалу.
7. Психолого-педагогічний супровід учня у становленні м'яких навичок.
8. Фасилітацію успішної профорієнтації та сприяння формуванню у дитини гнучкості, адаптивності та потреби особистісного росту.
9. Забезпечення стабільної позитивної динаміки якості навчальних досягнень завдяки розвитку мотиваційної сфери всіх учасників освітнього процесу.
10. Впровадження змішаного та дистанційного навчання з використанням освітньої платформи G Suite for Education
11. Дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.
12. Сприяти систематичному професійному зростанню педагогічних працівників.
13. Реалізація внутрішньої системи забезпечення якості світи та її моніторингу.
14. Підтримка оптимальної корпоративної культури закладу завдяки дієвим правилам внутрішнього розпорядку.
15. Попередження всіх форм булінгу та мобінгу, організація роботи шкільної служби порозуміння для вирішення конфліктів ненасильницьким шляхом.
16. Стимулювання ініціативності учасників освітнього процесу щодо реалізації окремих сфер стратегії розвитку закладу.
17. Забезпечення прозорості та інформаційної відкритості діяльності закладу відповідно до ст.30 Закону України «Про освіту».

1. Загальні положення

Управління процесами в школі та забезпечення високої якості освітнього процесу неможлива без аналізу та достовірної інформації про стан справ у школі, тому метою розроблення моніторингу внутрішньої системи якості освітньої діяльності та якості освіти є *оцінювання якості освітньої діяльності навчального закладу*.

Колегіальним органом управління Смілянської загальноосвітньої школи №7, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, є педагогічна рада.

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі є:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри суспільства до школи;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти.
- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Контроль за реалізацією внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснює директор школи, за його дорученням заступники директора або створена з цієї метою комісія. Як експерти до участі в контролі можуть залучатися сторонні компетентні організації й окремі фахівці.

Кожен адміністратор протягом навчального року відвідує таку кількість уроків, заходів та подій, яка дозволяє йому знати стан справ у школі, дієво впливати на якість освітньої діяльності.

Щороку здійснюється комплексне самооцінювання організації освітнього процесу (у відповідності з перспективним планом); педагогічної діяльності осіб, які атестуються; стану освітнього середовища та робота з батьками. Самооцінювання кожного з навчальних предметів проводиться не рідше одного разу на п'ять років. Тривалість самооцінювання залежить від обсягів параметрів, що вивчаються і триває зазвичай від 10 до 30 календарних днів.

Результати самооцінювання оформлюються у вигляді наказу по закладу, в якому указується: мета самооцінювання; строки; склад комісії; яка робота проведена у процесі роботи (відвідані уроки, проведені контрольні роботи, переглянута шкільна документація, проведені співбесіди); констатація фактів, що виявлені; висновки; рекомендації або пропозиції.

Учасники освітнього процесу, які приймають участь у самооцінюванні (як об'єкти чи суб'єкти) мають право:

- знати строки та критерії оцінки діяльності;
- знати мету, зміст, види, форми та методи оцінки,
- вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації;
- звернутись до комісії із спорів профкому школи або вищих органів управління освіти при незгоді з результатами оцінки діяльності.

За підсумками самооцінки освітньої діяльності, з метою забезпечення якості освіти у залежності від його форми, цілей і задач, а також з урахуванням реального стану справ проводяться засідання педагогічної ради, наради при директору, робочі наради з педагогічним складом. Директор школи за результатами проведеної самооцінки з метою забезпечення якості освіти приймає рішення про видання відповідного наказу; про обговорення підсумкових матеріалів контролю на засіданні педагогічної ради школи; про проведення повторного контролю із залученням певних експертів; про представлення до дисциплінарної відповідальності працівників; про заохочення працівників; інші рішення в межах своєї компетенції.

Відповідальною особою щодо забезпечення дієвості внутрішньої системи якості освітньої діяльності і якості освіти та забезпечення оперативного керування процесом вивчення є заступник директора з НВР.

2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти.

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти в закладі базується на принципах:

- партнерство;
- автономія закладу освіти;
- цілісність системи управління якістю;
- постійне вдосконалення;
- вплив зовнішніх чинників;
- гнучкість і адаптивність;
- об'єктивність;
- доброзичливість здійснення;
- відповідність Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальність за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системність в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості;
- готовність суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем із метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти

включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу;

Завдання моніторингу якості освіти:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у закладі освіти;
- створення власної системи неперервного й тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в закладі освіти.

Основними напрямками із забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- Освітнє середовище;
- Освітній процес (стан викладання навчальних предметів, педагогічна та учнівська діяльність, виховання цінностей, партнерство з батьками);
- Система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- Управлінські процеси.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в закладі, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки і громадськість та ін.
- адміністрація закладу

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група (педагоги, батьки, учні);
- адміністрація закладу;

- органи управління освітою (різних рівнів).

Основними формами моніторингу є:

- діагностування;
- опитування (усне): бесіда, інтерв'ю;
- опитування (письмове): анкетування;
- тестування;
- методи експертних оцінок та самооцінок;
- індивідуальне інтерв'ю;
- спостереження;
- проведення контрольних робіт;
- участь учнів у I, II, III етапах Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсів;
- перевірка документації;
- відвідування уроків, заходів.

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти;
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у наказах та висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;
- дані моніторингу можуть використовуватися для обговорення на нарадах при директору, засіданнях педагогічної ради та ради методичного кабінету.

Показники опису та інструментів моніторингу якості освіти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент учнів;
- психолого-соціологічний моніторинг здобувачів освіти;
- результати навчальної діяльності учнів;
- педагогічна діяльність;
- управління школою;

- освітнє середовище;
- моніторинг стану здоров'я здобувачів освіти;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу закладу освіти.

3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Система забезпечення академічної доброчесності в закладі функціонує відповідно до частини 6 статті 42 Закону України «Про освіту» та визначається спеціальним Положенням про академічну доброчесність, схваленим педагогічною радою.

4. Критерії, правила й процедури оцінювання здобувачів освіти.

Оцінювання якості знань здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до «Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які в обов'язковому порядку розміщені на веб-сторінці закладу, які виходять із чинних нормативно-правових актів в освіті на даний період.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню.

Оцінювання учнів 1 – 4 класів унормоване наказом Міністерства освіти і науки України №813 від 13 липня 2021 року (додаток 1).

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) 5 – 11 класів у системі загальної середньої освіти відповідають наказу МОН молодьспорт № 329 від 13.04.2011 року (додаток 2).

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів із системою та критеріями її оцінювання.

Так як компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, то це зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до

навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає

опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

10) підприємливість та фінансова грамотність;

11) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і гімназії, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, удосконаленню вмінь та навичок;

- діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, що виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини в засвоєному, уносить корективи, спрямовані на їх усунення;

- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;

- виховна – сприяє формуванню вмінь відповідально й зосереджено

працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів ураховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів 5 – 11 класів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес установлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, уміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється в процесі вивчення теми. Його основними завданнями є: установлення й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, установлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за **рік** – на основі семестрових оцінок. Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом **державної підсумкової атестації**, що може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Для врахування думки учнів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи.

5. Критерії, правила й процедури оцінювання педагогічної діяльності працівників освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності в закладі передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Вимоги до педагогічних працівників установлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2143-VIII, чинного з 28.09.2017 року.

Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством (обрання за конкурсом, укладання трудових договорів) відповідно до встановлених вимог (ст. 24 Закону «Про загальну середню освіту»).

Відповідність фаховості вчителя навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання, або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- самоаналіз учителем проведеного заняття;
- планування роботи;
- використання інформаційно-комунікативних технологій та медіаресурсів в освітній діяльності вчителя;
- система оцінювання;
- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації та (або) сертифікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних, рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;

- результати освітньої діяльності;
- оптимальність розподілу педагогічного навантаження;

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 59 Закону України “Про освіту”, постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 та листа Міністерства освіти і науки України №1/9-683 від 04.11.2019. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п’яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов’язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація та сертифікація, яка проводиться відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України №1190 від 27.12.2018 року та на підставі п.1.5, п.2.1, п.2.2 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №930 від 06.10.2010 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України №1473 від 20.12.2011 та №1135 від 08.08.2013).

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п’ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні

звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці «Критерії оцінювання роботи вчителя» (додаток 3).

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних умінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

6. Критерії, правила й процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.

Формою контролю за діяльністю керівників закладу освіти є атестація. Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування на положеннях стратегії розвитку закладу освіти, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- формування річного планування на стратегічних засадах розвитку закладу;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад;
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІКТ-технологій в освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.
- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками школи з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб

визначати нові цілі і завдання;

- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

7. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти.

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Така діяльність в закладі проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту та сторінки закладу у соціальній мережі Фейсбук, інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси (G Suite for Education), застосування в роботі програмних засобів «Курс школа» та системи електронного документообігу «Моя школа».

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та частково система електронного документообігу.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК ;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації в співставленні з річними показниками;
- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в співставленні з річними показниками.

Для забезпечення більш широких і різноманітних зв'язків закладу із зовнішнім середовищем, у тому числі доступу до різних баз даних, джерел інформації, підключено до швидкісного Інтернету. Є зона Wi-Fi підключення.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення

публічності інформації про заклад освіти в Смілянській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №7 функціонує офіційний сайт закладу <https://school7.smila.com/>.

Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;
- ліцензія на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються в закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом у закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та використання цифрових інструментів та інших програмних

засобів.

8. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне застосування.

Національною радою реформ визнано інклюзивне навчання одним із пріоритетів розвитку держави, що є основним чинником реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Україні.

Універсальний дизайн закладу створюється на таких принципах:

1. Рівність і доступність використання - надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.

2. Гнучкість використання - забезпечення наявності широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.

3. Просте та зручне використання - забезпечення простоти та інтуїтивності використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.

4. Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів - сприяння ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.

5. Припустимість помилок - зведення до мінімуму можливості виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

6. Низький рівень фізичних зусиль - розрахування на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.

7. Наявність необхідного розміру і простору - наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

8. Моніторинг якості освіти осіб з особливими освітніми потребами:

- Відстеження здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;

- Контроль забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;

- Створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;

- Створення позитивного мікроклімату у закладі для класів з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з

особливими освітніми потребами з іншими учнями;

- Забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

- Надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

- Систематичне підвищенням кваліфікації педагогічних працівників, які працюють з дітьми;

- Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу.

9. Комфортне та безпечне освітнє середовище.

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон “Про освіту”. Права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу визначаються в ньому у 53, 54 та 55 статтях.

Визначаємо три основні складові комфортного та безпечного освітнього середовища:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- – відсутність дискримінації та насильства;
- – створення мотивувального простору.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
- впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- формування у дітей і підлітків життєвих навичок, які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги; самостійне прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатой, фізично досконалої особистості;
- профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров’я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища, залучення учнів в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

Вивчення і самооцінювання якості освіти в закладі

10.1. Функції самооцінювання:

- Отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку.
- Упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу.
- Координація діяльності організаційних структур (творчі групи, органи самоврядування педагогів) задіяних у процедурах моніторингу.

10.2. Види самооцінювання

- Моніторинг освітнього середовища (додаток 8).
- Моніторинг організації освітнього процесу (додатки 4 -7);
- Моніторинг виховання цінностей;
- Моніторинг педагогічної діяльності;
- Моніторинг роботи з батьками та громадою;
- Моніторинг управлінської діяльності.

10.3. Форми самооцінювання

- Самооцінка власної діяльності на рівні педагога, учня, адміністратора.
- Внутрішня оцінка діяльності керівниками шкільних методичних об'єднань.
- Зовнішнє оцінювання діяльності.

10.4. Етапи проведення самооцінювання:

- Терміни проведення моніторингу визначаються перспективним планом роботи школи на 5 років (корегуються та доповнюються за потреби рішенням педагогічної ради).

- Самооцінювання включає три етапи:

а) підготовчий — визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;

б) практичний (збір інформації) — аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;

в) аналітичний — систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

11. Виконавці самооцінювання.

Виконавцями самооцінювання є в залежності від предмету вивчення: заступники директора, члени творчих груп, педагогічні працівники певної спеціалізації, вчителі-предметники, класні керівники, представники соціально-психологічної служби школи, учні та батьки.

12. Функціональні обов'язки учасників само оцінювання:

12.1. Адміністрація закладу:

- ініціює розроблення стратегії розвитку школи;
- розробляє і втілює внутрішкільну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- устанавлює і затверджує порядок, періодичність проведення досліджень;
- забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу;
- сприяє визначенню напрямків підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечує реалізацію освітньої програми;
- визначає шляхи подальшого розвитку закладу;
- приймає управлінські рішення щодо розвитку якості освіти на основі результатів моніторингу.

12. 2. Методична рада:

- Бере участь у розробленні інструментарію;
- Бере участь у розробленні критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу та професійної діяльності педагогів;
- проводить експертизу, дослідження, анкетування, опитування та оцінювання здобувачів освіти;
- аналізує результати зібраної інформації;
- веде облік результатів;
- готують пропозиції для адміністрації щодо удосконалення освітнього процесу.

12.3. Педагогічна рада закладу:

- участь у розробленні методики оцінювання;
- вибір критеріїв і показників, що характеризують стан і динаміку розвитку системи забезпечення якості освіти;
- визначення способів оприлюднення інформації та показників розвитку системи моніторингу;

- вивчення, узагальнення і поширення інноваційного досвіду педагогічних працівників;
- затвердження освітньої програми закладу, стратегії розвитку та положення про академічну доброчесність;
- сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив.

12.4. Класний керівник:

- проводить контроль за всеобучем кожного учня;
- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- надає інформацію для самооцінювання.

12.5. Учитель:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для оцінювання результативності.

12.6. Здобувач освіти:

- опановує навчальний матеріал у відповідності з Державним стандартом або індивідуальною освітньою траєкторією (за потреби);
- бере участь у анкетування, інтерв'ю, надає пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу;

12.7. Батьки здобувачів освіти:

- забезпечують домашній контроль за опануванням навчального матеріалу відповідно до Держстандарту;
- бере участь у анкетування, інтерв'ю, надає пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу;
- приймає участь у роботі органів громадського самоврядування закладу;

13. Критерії щодо здійснення внутрішнього забезпечення якості освіти

13.1. Об'єктивність з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;

13.2. Валідність для повної і всебічної відповідальності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв виміру

та оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю

13.3. Надійність результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;

13.4. Врахування психолого-педагогічних особливостей;

13.5. Систематичність у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;

13.6. Гуманістична спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату.

13.7. Результати моніторингу мають тільки стимулюючий характер для змін певної діяльності.

11. Заключні положення

Однією з важливих проблем забезпечення якості освітнього процесу в цілому залишається оцінка ефективності управління освітнім процесом зокрема, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

Рівень розвитку сучасної освіти вимагає від закладу високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей, серед яких:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Разом з тим, ефективність управлінської діяльності закладу характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, для яких проводиться самоаналіз:

1. Стратегічне планування розвитку закладу, ґрунтоване на висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
2. Річне планування розвитку навчального закладу формується на стратегічних засадах.
3. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
4. Реальне календарне планування враховує усі напрямки діяльності школи та доводиться до відома усіх рівнів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
6. Поширення позитивної інформації про заклад (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо).

7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечних та гігієнічних). Наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку учнів та педколективу.
8. Застосування ІКТ-технологій у навчально-виховному процесі та повсякденному житті.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників та громадськості.

Рекомендації оцінювання якості навчальних досягнень учнів початкових класів.

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У методичних рекомендаціях окреслено підходи оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти в умовах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання.

Оцінювання рекомендуємо розглядати як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання доцільно здійснювати з **метою** створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/ взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання ґрунтується на **принципах** дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання **пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.**

Реалізацію **формувальної функції** оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» **результати навчання** - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них пропонуємо виокремлювати **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та **особистісні надбання учня/учениці** (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формульовального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних** про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних пропонуємо здійснювати під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути: за формою - *індивідуальною, груповою, фронтальною*; за способом виконання - *усною* (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), *письмовою* (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), *практичною* (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо), *програмованою* (з використанням «електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти). З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, пропонуємо визначати **оцінку** як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці.

З урахуванням мети оцінювання змінено підходи до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета

вивчення/інтегрованого курсу пропонуємо використовувати **вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу** (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і **рівень результату навчання**.

Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності пропонуємо оцінювальне судження називати **вербальною оцінкою**, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - **рівневою оцінкою**.

Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Рекомендуємо характеризувати - процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання рекомендуємо визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)». Пропонуємо враховувати, що **оцінка** буде допомагати учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Результат оцінювання **особистісних надбань учня/учениці** у 1-4 класах рекомендуємо виражати **вербальною оцінкою**, а **об'єктивних результатів навчання учня/учениці** у 1-2 класах - **вербальною оцінкою**, у 3-4 класах – або **вербальною оцінкою**, або **рівневою оцінкою** за вибором закладу загальної середньої освіти на підставі рішення його педагогічної ради.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання пропонуємо здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 1). Вона дозволяє забезпечити **об'єктивність і точність результату оцінювання** та розроблена з урахуванням таких показників:

- **якість знаннєвого складника компетентностей** (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);

- **сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності**: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;

- **прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей**, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

Відповідно до Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 1480, заклад загальної середньої освіти може розробляти і фіксувати загальні положення щодо оцінювання результатів навчання учня в освітній програмі і конкретизувати їх у частині Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, що стосується системи оцінювання результатів навчання учня/учениці.

З метою забезпечення вільного вибору педагогічними працівниками методик, технологій навчання підходи до оцінювання у різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію обраних освітніх програм. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні

педагогічної ради закладу загальної середньої освіти.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/ електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці (додатки 2, 3).

Учитель може обрати і погодити з батьками учнів форму зворотного зв'язку. Рекомендуємо системно проводити роз'яснювальну роботу з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання учня та процесу їх досягнення, що сприятиме спрямуванню оцінювання на розвиток дитини, а не на навчання заради оцінки.

II. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Організуючи освітній процес рекомендуємо враховувати, що **формувальне оцінювання** розпочинається з перших днів навчання у школі і **триває постійно**. Формувальне оцінювання спрямовують на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього учителю пропонується здійснювати постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості у нього певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяє формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок учіння. За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці.

Формувальне оцінювання рекомендуємо здійснювати в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність, зазвичай, розпочинають із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату учителем.

Рекомендуємо дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час організації **формувального оцінювання**.

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей. Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Ціль має бути **вимірною**, щоб через оцінювання була можливість з'ясувати, на якому рівні вона досягнута.

2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання. Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить оцінювальну діяльність прозорою і зрозумілою та сприяє формуванню позитивного ставлення до неї. Під час добору критеріїв оцінювання для кожного конкретного навчального завдання/системи навчальних завдань слід враховувати, що критерії - це набір якісних характеристик результату навчання, які використовують для формулювання оцінювального судження щодо нього.

3. Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання. Для організації самооцінювання і взаємооцінювання можна використовувати різноманітні інструменти зворотного зв'язку. Рекомендуємо, щоб зворотний зв'язок був зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. Важливо не протиставляти дітей одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі у навчанні пропонуємо

обговорювати з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини. Під час взаємооцінювання доцільно формувати вміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитись досвідом щодо його покращення. Це сприяє розвитку критичного мислення, формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариськість та відчуття значущості кожного в колективі.

4. Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності пропонуємо спрямовувати учнів на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності й визначення кроків подальшого навчання з метою покращення результатів.

5. Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. Корекція виконаної роботи буде одним із важливих елементів процесу поетапного формування навчальних дій. Учитель може повернути увагу школяра на алгоритм виконання завдання, зразок, на основі якого виконувалося завдання, поставити орієнтувальне запитання тощо. Вибір інструментів корекції здійснюють з урахуванням психологічних особливостей дитини та рівня опанування нею навчального матеріалу. Під час корекції пропонуємо надавати перевагу індивідуальній роботі.

Привертаємо увагу до **об'єктів формувального оцінювання**. Ними можуть бути як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання. Для співвіднесення навчальних дій учня/учениці з етапами досягнення результату рекомендуємо використовувати Орієнтовну рамку оцінювання, відповідно до яких процес досягнення результату навчання проходить через такі рівні реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання об'єкта вивчення; репродуктивний рівень навчальних дій у типових навчальних ситуаціях; продуктивний рівень навчальних дій в аналогічних типовим навчальних ситуаціях; продуктивно-творчий рівень навчальних дій у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях.

З огляду на зазначене пропонуємо добирати до уроку, системи уроків, занять навчальні завдання, що забезпечують досягнення очікуваного результату навчання, з урахуванням готовності учнів виконувати його на певному рівні реалізації навчальної діяльності учнями. До прикладу, для поетапного досягнення очікуваного результату «правильно вживає в орудному відмінку однини в іменниках чоловічого роду закінчення -ом, -ем (-ем), в іменниках жіночого роду - закінчення -ою, -єю (-єю) учитель може дібрати такі завдання:

Рівень реалізації навчальної діяльності	Конкретизований очікуваний результат	Приклад завдання
розпізнавання об'єкта вивчення	Обирає іменник жіночого роду в орудному відмінку однини	Назви/підкресли іменники жіночого роду в орудному відмінку однини. <i>Споришем і м'ятою заросла стежина під кручею.</i>
репродуктивний	Обирає закінчення	Запиши речення,

	іменників жіночого роду в орудному відмінку однини	розкривши дужки. <i>Під вишн(о)ю, ею, ею) гралися діти.</i>
продуктивний	Записує іменники жіночого роду у формі орудного відмінка однини	Запиши подані іменники у формі орудного відмінка однини. <i>Трава, тиша, земля, лінія, мрія.</i>
продуктивно-творчий	Добирає іменники жіночого роду і записує їх у формі орудного відмінка однини	Обери іменники жіночого роду і склади з кожним з них речення так щоб ці іменники були у формі орудного відмінка однини. <i>Промінь, гора, земля, товариш, круча.</i>

Результат виконання кожного з таких завдань може бути оціненим з формувальною метою. При цьому пропонуємо враховувати, що дидактична доцільність формувального оцінювання поточних навчальних завдань уроку/заняття буде виправданою, якщо усі навчальні завдання уроку/заняття і за змістом, і за передбачуваними навчальними діями будуть пов'язаними і взаємозалежними, дібраними з урахуванням поетапності опанування навчальними діями. Окрім того, під час підготовки до уроку/заняття пропонуємо планувати оперативну перевірку роботи над завданням з використанням різних інструментів зворотного зв'язку.

Результати формувального оцінювання рекомендуємо виражати **вербальною оцінкою учителя/учнів**, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Також пропонуємо врахувати, що оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання.

Основою формулювання оцінювальних суджень може бути Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання та очікувані результати, окреслені в освітній програмі. Учителю пропонується співвідносити результат виконаного завдання з описом характеристики результатів навчання, конкретизувати його відповідно до змісту завдання, передбаченого для досягнення очікуваного результату, та озвучити/записати оцінювальне судження. До прикладу, в Орієнтовній рамці зазначено: визначає спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами; на його основі учитель формулює судження: *«Ти правильно обрав пам'ятку для пояснення способу обчислення, водночас дотримуйся послідовності дій»*.

В оцінювальному судженні розкривають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів₃₈

навчання відповідно до програмових вимог. Оцінювальне судження, зазвичай, виражає не лише емоційне сприйняття результату роботи учня, його прогресу (типу «Молодець!», «Чудово!»), а розкриває суть досягнутого учнем результату відповідно до конкретних очікувань (типу «Іменники в тексті визначено правильно, однак перевір написання слів у рядку...», «Дякую за старанність, хід розв'язування задачі обрано правильно, повтори способи обчислень за № 102 на с. 34» тощо). Рекомендуємо не допускати формулювання оцінювальних суджень, що принижують гідність дитини.

З метою побудови освітнього процесу з урахуванням даних про навчальний поступ учнів рекомендуємо перевіряти кожен письмову роботу учня як у робочих зошитах, так і в навчальних посібниках з друкованою основою, якщо такі використовуються в освітньому процесі. Під час перевірки письмових робіт доцільно враховувати індивідуальні особливості учнів, їх готовність до самоперевірки та диференційовано виправляти виявлені у роботах учнів помилки. До прикладу, позначити на полі рядок зі словом/числовим значенням тощо, де допущено помилку; підкреслити букву/число тощо, що є помилковим; перекреслити неправильний запис і надписати правильний варіант тощо. У такий спосіб учитель має можливість підготувати учнів до осмисленого сприйняття перевірених робіт і спрямовує їх роботу на коригування досягнутих результатів. Результати виконання письмових завдань учнями вчитель може враховувати під час підготовки до наступного уроку/заняття, передбачати диференційовану, індивідуальну роботу щодо подолання виявлених в учнів утруднень та попередження можливих утруднень, що можуть бути наслідком виявлених.

Під час перевірки письмових робіт учнів учитель пропонує учням дотримуватися культури записів виконаних завдань. З метою формування навички письма, за потреби, подає зразок правильного написання цифри, букви, з'єднань букв у 1 класі у вільних рядках, у 2-4 класах - на полях сторінки зошита.

Учитель разом з учнями може обрати позначення самооцінки учня, оцінки вчителя для фіксації перевірених робіт. Окрім позначень важливими для організації подальшої роботи є записи оцінювальних суджень щодо виконання письмової роботи. Рекомендуємо формувати в учнів уміння опрацьовувати перевірні роботи за позначками вчителя, визначати місця утруднень, виправляти помилки і в подальшому їх уникати. З цією метою за результатами перевірки на наступних після неї уроках учитель організовує індивідуальну/диференційовану роботу (у 1-2 класах колективну/групову за типовими помилками/утрудненнями; у 3-4 класах - пріоритетно індивідуальну самостійну роботу). У межах уроку така робота може бути короткотривалою. Водночас планується вона системно й спрямовується на формування навичок самонавчання, уміння знаходити способи подолання виявлених утруднень, розвиток мотивації досягнення успіху, виховання відповідальності за виконувану навчальну діяльність.

Інформацію щодо сформованості певних результатів навчання учня/учениці та процесу їх досягнення, які учень/учениця виявляє під час виконання усних завдань, практичних робіт тощо, рекомендації щодо їх покращення учитель може фіксувати на носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо). Оцінювальні судження,

записані у робочих зошитах, доцільно не дублювати на інших носіях зворотного зв'язку з батьками. Інформування рекомендуємо здійснювати для створення передумов покращення результатів навчання.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендуємо проводити **тематичні діагностувальні роботи**.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності. Її рекомендуємо проводити з метою:

- визначення якісних і кількісних характеристик оволодіння певною, достатньо завершеною частиною навчального матеріалу відповідно до очікуваних результатів навчання, визначених в освітній програмі;
- виявлення утруднень в навчальній діяльності учнів, коригування освітнього процесу та (за потреби) внесення коректив до календарно-тематичного планування з метою подолання виявлених в учнів утруднень;
- прогнозування результатів навчання на наступному етапі опанування програмовим матеріалом з урахуванням шляхів удосконалення методики навчання.

Змістовим наповненням тематичної діагностувальної роботи є система навчальних завдань, що передбачають різні рівні реалізації навчальної діяльності та за результатами виконання яких можна отримати об'єктивну інформацію про досягнення групи взаємопов'язаних очікуваних результатів навчання учня на певному етапі опанування програмовим матеріалом.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі рекомендуємо визначати з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добирають з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт пропонуємо добирати таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

3 предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання)
система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації

навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель може визначати самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова вивчення) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (1-4 кл.), читання (2-4 кл.), говоріння (1-4 кл.), письмо (2-4 кл.). Комбінування навчальних завдань у діагностувальних роботах вчитель може здійснювати самостійно. Водночас можна скористатися порадами щодо комбінування завдань у діагностувальних робіт з мови навчання.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався.

Водночас учитель може практикувати проведення тематичних діагностувальних робіт, які передбачають перевірку одного із результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо). Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

З інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі, тематичні діагностувальні роботи можуть містити *тестові завдання* закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, *практичні роботи* з картами, приладами, моделями, а також *графічні роботи*, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором, зазвичай, не проводять.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/нтегрованого курсу учитель може визначати самостійно під час складання календарно-тематичного плану. При цьому пропонуємо враховувати навчальні можливості учнів класу, особливості предмета вивчення/інтегрованого курсу, блок обов'язкових результатів навчання, сформованість

яких має бути зазначена у свідоцтві досягнень, та відповідні навчальні завдання для оцінювання, на які орієнтує методика навчання предмета, а також кількість навчальних годин, виділених на предмет в освітній програмі. Водночас пропонуємо врахувати, що загальна кількість тематичних діагностувальних робіт з різних предметів вивчення/інтегрованих курсів має бути дидактично обґрунтованою. Зазвичай, їх планують через кожні 16-20 навчальних годин опрацювання програмового матеріалу.

Під час складання календарно-тематичного плану рекомендовано дотримуватись санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (розділ V). Пропонуємо планувати проведення тематичних діагностувальних робіт з урахуванням розкладу уроків і передбачати не більше тематичної діагностувальної роботи на навчальний день.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оскільки тематична діагностувальна робота може містити завдання різних рівнів реалізації навчальної діяльності, то для формулювання оцінювального судження рекомендуємо характеристику результату навчання співвідносити з Орієнтовною рамкою оцінювання з урахуванням видів діяльності, водночас рівня результату навчання учня не визначати. До прикладу: *списування виконано, у цілому, правильно, однак урахувуй, що одну букву слова не переносять у наступний рядок.* Усно учитель може деталізувати характеристику роботи та коротко зорієнтувати учня або визначити разом з ним перспективу подальшої навчальної діяльності.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання рекомендуємо фіксувати у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, і повідомляти учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Пропонуємо наступний після виконання тематичної діагностувальної роботи урок проводити з метою встановлення зворотного зв'язку щодо якості учіння, зокрема виявлення прогресу здобувача освіти відносно себе самого, створення умов для усунення виявлених утруднень у досягненні очікуваних результатів навчання. На такому уроці рекомендуємо організовувати аналіз виконаних завдань та роботу над виправленням і попередженням помилок. Під час зворотного зв'язку з учнями за результатами тематичного оцінювання учитель має можливість зорієнтувати їх на успіх, спрямувати на саморозвиток і самовдосконалення. Ця робота може бути фронтальною під керівництвом учителя, груповою чи індивідуальною залежно від кількості виявлених типових утруднень у досягненні результатів навчання, які підлягали діагностуванню, та готовності учнів самостійно їх опрацьовувати.

З метою підготовки до наступного після діагностувальної роботи уроку рекомендуємо учителю у **зручний для себе спосіб** узагальнити виявлені результати навчання учнів класу, визначити їх досягнення та утруднення, спланувати форми і зміст диференційованої та індивідуальної роботи учнів, визначити шляхи подальшої роботи з метою покращення результатів. Форму

аналізу діагностувальної роботи вчитель може дібрати на власний розсуд. Такі документи є робочими матеріалами вчителя, необхідними лише Йому для організації освітнього процесу. Тому робочі матеріали вчителя, у тому числі плани-конспекти уроків оформленню за певними зразками не підлягають.

ІІІ. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання рекомендуємо зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формуального оцінювання. Рекомендуємо визначати підсумкову оцінку за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» пропонуємо здійснювати шляхом узагальнення даних, отриманих під час формуального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання пропонуємо за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнити результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначити стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування. Учитель за рішенням педагогічної ради закладу освіти може фіксувати в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання. Пропонуємо дотримуватись конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм **індивідуалізовану діагностувальну роботу** з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку рекомендуємо визначати з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Пропонуємо зразок оформлення результатів підсумкового оцінювання за рік на предметних сторінках класного журналу (на прикладі класного журналу для 2 класу, водночас подібне оформлення в усіх класах - додаток 4).

На лівій сторінці останнього розвороту журналу для записів уроків з певного предмета/інтегрованого курсу пропонуємо записувати номери показників характеристик результатів навчання, що подані у свідоцтві

досягнень з відповідної освітньої галузі, а на правій сторінці розвороту журналу - записувати ці показники характеристики результатів навчання у тому порядку, як вони записані у свідоцтві досягнень.

У кожній колонці пропонуємо фіксувати стан сформованості обов'язкових результатів навчання (Сформовано - ✓; ще формується - нічого не записувати). Якщо в 3-4 класах використовують рівневу оцінку, то замість позначки ✓ пропонуємо записувати першу букву назви рівня, якому відповідає результат навчання.

У частині класного журналу «Зведений облік навчальних досягнень учнів» рекомендуємо записувати лише рішення педагогічної ради про переведення учня до наступного класу.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводять **державну підсумкову атестацію** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

У **свідоцтві досягнень учня** пропонуємо надавати розгорнуту характеристику результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року. Для здобувачів початкової освіти пропонуються розроблені два примірні зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання. Обидва примірні зразки свідоцтв о досягнень містять такі частини: «Характеристика навчальної діяльності», «Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «Рекомендації вчителя», «Побажання батьків».

Привертаємо увагу, що **подані в додатках 1, 2 примірні зразки свідоцтв досягнень учнів можуть бути доповненими з урахуванням особливостей освітньої програми закладу загальної середньої освіти.**

У першій частині примірного зразка свідоцтва досягнень учня пропонуємо надати характеристику навчальної діяльності учня, показники якої підлягають лише вербальному оцінюванню з висновком: показник виявляється під час навчальної діяльності, що у графі «Сформовано (✓)/ще формується» позначати ✓; виявлення показника потребує спонукання/розвитку, про що у цій графі позначень не робити, щоб надати перспективу для виявлення даного показника на наступних етапах навчання.

У другій частині примірного зразка свідоцтва досягнень учня пропонуємо фіксувати оцінку щодо сформованості того чи іншого результату навчання за освітніми галузями. За умов використання вербальної оцінки у графі «Сформовано (✓)/ще формується//Рівень результату навчання» стан сформованості результату навчання рекомендуємо позначати ✓, або позначень не робити (якщо результат ще формується), що як і в попередньому випадку надає перспективу для подальшого формування результату навчання. За умов використання рівневої оцінки у графі «Сформовано (✓)/ще формується//Рівень результату навчання» пропонуємо позначати буквами В/Д/С/П рівень сформованості результату навчання.

У частині «Рекомендації вчителя» доцільно словесно конкретизувати сформованість результатів навчання учнів та окреслити орієнтири індивідуальної траєкторії навчання учня/учениці.

У частині «Побажання батьків/осіб, що їх замінюють» батьки/особи, що їх замінюють можуть записувати власну думку щодо результатів навчання їхніх дітей, висловлювати побажання щодо подальшої співпраці із закладом загальної середньої освіти з питання навчання дитини.

Свідоцтво досягнень учня (примірний зразок № 1, примірний зразок № 2, що є відповідно додатком 2 та 3 до цих методичних рекомендацій) можуть підписувати учитель класу, батьки учня, керівник закладу загальної середньої освіти. Оригінал документа пропонується зберігати батькам учня/учениці чи особам, що їх замінюють. Копію документа з відміткою «Згідно з оригіналом», що закріплено печаткою, рекомендуємо зберігати в особовій справі учня. Пропонуємо не переписувати інформацію із свідоцтва досягнень учня до особової справи. В особовій справі доцільно лише зазначати рішення про переведення до наступного класу.

Підставою для зарахування учнів до 5 класу є свідоцтво досягнень учня, у якому результати навчання можуть бути схарактеризовані вербальною або рівневою оцінкою, що залежить від вибору вербального або рівневого оцінювання закладом загальної середньої освіти, що затверджене рішенням педагогічної ради.

Ураховуючи, що кожен учень/кожна учениця мають певні обдарування до хоча б одного виду навчальної діяльності, за підсумками навчального року рекомендуємо нагороджувати учнів відзнаками (грамотами, дипломами тощо) школи за індивідуальні досягнення.

Ці методичні рекомендації з питань оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів мають рекомендаційний характер. Відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» щодо академічної свободи педагогічних працівників заклад загальної середньої освіти може розробити власну систему оцінювання результатів навчання учнів, дотримуючись таких її ключових показників:

- система оцінювання дозволяє реалізувати принцип дитиноцентризму в оцінювальній діяльності, що передбачає відкриття учню/учениці перспектив постійного розвитку відповідно до власних можливостей щодо опанування навчальним досвідом;
- система оцінювання не повинна призводити до розподілу учнів на групи за індивідуальними навчальними можливостями;
- система оцінювання має відповідати концептуальним засадам Нової української школи та сприяти досягненню обов'язкових результатів навчання учня, визначених у Державному стандарті початкової освіти.

Узагальнені критерії оцінювання якості навчальних досягнень учнів 5 – 11 класів

При оцінюванні навчальних досягнень учнів 5 – 11 класів ураховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою. **Глибина знань** - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. **Гнучкість знань** - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Знання є складовою умінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні.

Навички – дії, доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання у навчальній діяльності, зростанні вимог до свої навчальних

досягнень.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

Початковий рівень. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Середній рівень. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Достатній рівень. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Високий рівень. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а **за рік** - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення

	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності

	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Критерії оцінювання педагогічної діяльності.**I. Професійний рівень діяльності вчителя**

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці:	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє сучасними педтехнологіями; творчо ними користується.	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності

5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково-обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях
---	---	---	---

II. Результативність професійної діяльності вчителя.

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку: здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднуються з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислинневу) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками

3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	
4. Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності

2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів Моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності, спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями.	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну Інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією

7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури Особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей
---------------------------------------	--	--	--

Форма спостереження за навчальним заняттям

ПІБ вчителя _____

Дата проведення _____ Клас _____ Кількість учнів у класі / з них присутні _____ / _____

Кількість дітей з особливими освітніми потребами _____ / з них присутні _____ / _____

Предмет (курс) _____

Тема навчального заняття _____

*Інструктаж з питань безпеки життєдіяльності (у разі необхідності):

☐ так☐ ні

1. Під час проведення навчального заняття спостерігався розвиток і формування ключових компетентностей (так-1б, ні - 0 б):

№ з/п	Ключова компетентність	Так/ні	Примітки
1.	Спілкування державною мовою		
2.	Спілкування іноземними мовами		
3.	Математична грамотність		
4.	Компетентності у галузі природничих наук		
5.	Екологічна компетентність		
6.	Інформаційно-комунікаційна компетентність		
7.	Навчання впродовж життя		
8.	Громадянська компетентність		
9.	Культурна компетентність		
10.	Ініціативність і підприємливість		
	Всього:		

2. Робота учнів під час проведення навчального заняття:

всі учні працювали під час проведення навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою	більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття	переважна більшість учнів були <u>пасивними</u> під час проведення заняття	майже усі учні були <u>пасивні</u> під час проведення заняття, не залучались до роботи.
10 або 11 б	8-9 б	6-7 б	до 3 б
Всього:		Всього:	

3. Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття (так-1б, ні - 0 б):

№ з/п	Діяльність учителя	Так/ні	Примітки
1.	Оцінює навчальні досягнення учнів, спираючись на розроблені критерії		
2.	Оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень учнів		
3.	Надає учням час на обдумування відповіді		
4.	Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями		
5.	Забезпечує зворотний зв'язок щодо якості виконання/виконаного завдання		
6.	Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня		
7.	Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів		
8.	Відзначає досягнення учнів, підтримує у них бажання навчатися		
9.	Добирає домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання		
	Всього:		

4. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей (так-1б, ні - 0 б):

№ з/п	Діяльність вчителя	Так/ні	Примітка
1.	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів: патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону		
2.	Реалізує наскрізні змістові лінії		
3.	Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність		
4.	Розвиває в учнів загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність,		

	інклюзивну культуру тощо)		
5.	Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи		
	Всього:		

5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання (так-1б, ні - 0 б):

№з/п	Діяльність вчителя	Так/ні	Примітка
1.	Використовує інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють оволодінню учнями ключовими компетентностями		
2.	Використовує електронні освітні ресурси		
3.	Використовує медіаресурси з навчальною метою		
4.	Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань тощо		
5.	Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів		
	Всього:		

6. Комунікація з учнями (так-1б, ні- 0 б):

№з/п	Діяльність вчителя	Так/ні	Примітка
1.	Співпрацює з учнями на засадах партнерства		
2.	Вислуховує та сприймає думки учнів, їх власну точку зору		
3.	Застосовує особистісно орієнтований підхід		
4.	Дотримується принципів академічної доброчесності		
	Всього:		

7. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (у разі наявності таких)

№з/п	Діяльність вчителя	Так/ні	Примітка
1.	Планує роботу під час проведення навчального заняття із урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами		
2.	Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних освітніх можливостей учнів з особливими освітніми потребами		
3.	Використовує спеціально розроблені		

	завдання та залучає до спільної роботи учнів з особливими освітніми потребами		
4.	Дотримується відповідності темпу навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів з особливими освітніми потребами		
5.	Забезпечує корекційну спрямованість освітнього процесу		
6.	Конструктивно співпрацює з асистентом вчителя/асистентом дитини		
	Всього:		

8. Досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів навчального заняття, мотивація до навчання

№з/п	Діяльність вчителя	кількість балів	Примітка
1.	мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, набуття життєвого досвіду та/або вміння його застосувати в різних ситуаціях, формулювати завдання, самостійно приймати рішення; учні вмотивовані до навчально-пізнавальної діяльності	від 10-11 б	
2.	мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, містить прикладне спрямування; учитель мотивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності;	від 7-9 б	
3.	мета і завдання навчального заняття спрямовані на відтворення знань учнів, заучування матеріалу підручника; учитель не мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями	від 3-6 б	
4.	мета навчального заняття не простежується, зміст навчального заняття не відповідає навчальній програмі та календарно-тематичному плану учителя	до 3 б	
	Всього:		

Запитання для співбесіди з учителем

за результатами відвіданого навчального заняття

Самоаналіз учителем проведеного навчального заняття (бесіда з учителем):

1. Чи досягнуті мета, завдання та очікувані результати навчального заняття? Якщо так, то які чинники цьому сприяли? Якщо ні, то які причини не дозволили досягнути мети?

2. Що найкраще вдалося під час проведення навчального заняття?

3. Що не вдалося? З яких причин? Що потрібно зробити, щоб у подальшому уникати подібних ситуацій?

Висновки:

- учитель робить всебічний аналіз проведеного заняття, вміє визначити рівень досягнення мети навчального заняття, відзначає досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, вміє визначати напрями вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель робить всебічний аналіз проведеного заняття, бачить досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, але потребує допомоги у визначенні напрямів вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель може зробити аналіз тільки окремих фрагментів навчального заняття і не може визначити напрямів вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель не може зробити аналіз проведеного навчального заняття.

Планування роботи (календарно-тематичний план):

1. Які джерела вчитель використовує при розробленні календарно-тематичного планування (КТП)?

2. Чи враховується при розробленні КТП специфіка класів (кількість учнів, профільність або поглиблене вивчення, місце розташування населеного пункту), умови роботи закладу, освітня програма?

3. Яким чином учитель користується правом самостійно визначати обсяг годин на вивчення тем, чи змінює послідовність вивчення тем?

4. Чи здійснюється аналіз результативності планування роботи вчителя?

Висновки:

- помітна системність роботи вчителя при складанні календарно-тематичного плану (навчально- тематичної програми), вчитель самостійно складає календарно-тематичний план, враховуючи умови роботи і специфіку класів, у яких він викладає. Вчитель самостійно визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно - тематичне планування відповідає освітній програмі закладу освіти;
- учитель самостійно складає календарно-тематичний план і визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно- тематичному плануванню. Календарно - тематичне планування відповідає освітній програмі і закладу освіти;
- учитель потребує методичної допомоги у складанні календарно-тематичного плану, догматично підходить до використання навчальної (модельної) програми. При складанні календарно-тематичного плану не враховуються умови роботи та специфіка класу, у якому він викладає. Тема навчального заняття не відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно - тематичне планування не відповідає освітній програмі закладу освіти;
- у вчителя відсутній календарно-тематичний план.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій та медіаресурсів в освітній діяльності вчителя:

Чи використовує вчитель ІКТ у процесі підготовки до проведення навчальних занять, розроблення завдань, створення освітніх ресурсів?

Які доречні форми використання ІКТ вчитель застосовує під час проведення навчальних занять?

Чи використовує вчитель ІКТ для зворотного зв'язку з учнями?

Яким чином використовуються медіаресурси в освітньому процесі?

Висновки:

- інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотного зв'язку, інформуванні учнів. Вчитель розробляє та використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі.
- інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотного зв'язку, інформуванні учнів. Вчитель використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі.
- інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем тільки на етапі підготовки до проведення навчальних занять. Вчитель використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі.
- учитель не має навичок з використання інформаційно–комунікаційних технологій у власній діяльності.

Система оцінювання

Які критерії оцінювання навчальних досягнень учнів використовує вчитель в освітньому процесі: (розроблені Міністерством освіти і науки, розроблені особисто, використовує критерії запозичені з інших джерел)?

Чи застосовує вчитель формувальне оцінювання під час проведення навчальних занять? Які аспекти

формувального оцінювання використовуються найчастіше?

Якими способами оприлюднюються критерії оцінювання?

Висновки:

- вчитель розробляє критерії оцінювання під час обов'язкових видів робіт, організаційних форм проведення навчальних занять. За допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання уроку, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті уроку. Надає учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити, пропонує способи поліпшення, а не просто констатує виконання відміткою або словами «добре - погано». Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями. Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів.

- вчитель за допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті заняття. Вчитель оцінює роботи або відповіді учнів, спираючись на розроблені критерії оцінювання. Надає учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити. Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями

- учитель під час проведення навчального заняття не перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття. Не оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень, але використовує критерії при оцінюванні роботи або відповідей учнів. Вчитель надає учням час на обдумування відповіді, перш ніж отримати відповідь.

- учитель не оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень. Під час перевірки робіт та відповідей учнів не простежується чіткості у критеріях оцінювання. Учні не надається час на обдумування відповідей. Оцінка використовується як засіб покарання. Система оцінювання вчителя не спрямована на відстежування індивідуального прогресу.

Поради щодо спостереження за проведенням навчального заняття

Спостереження за проведенням навчального заняття допоможе в оцінюванні якості педагогічної діяльності та управлінських процесів. Даний метод збору інформації незамінний у процесі вивчення системи оцінювання навчальних досягнень учнів, забезпечення компетентнісного підходу у викладанні, побудови взаємовідносин вчителя і учня на засадах педагогіки партнерства, ресурсного забезпечення освітнього процесу та ін.

Для того, щоб спостереження за проведенням навчального заняття було інформативним та результативним, необхідна своєрідна уніфікована форма для фіксування результатів спостереження. Заклад освіти при розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти може змінювати запропоновану форму, може розробити власну. Головне - в структурі форми спостереження обов'язково мають відображатися такі компоненти, як забезпечення компетентнісного підходу у викладанні, система оцінювання навчальних досягнень, форми роботи з дітьми з особливими освітніми потребами тощо.

Важливо звернути увагу, що за умови проведення навчального заняття у вигляді здвоєних уроків спостереження може бути інформативним лише за повним навчальним заняттям, а не одного уроку.

Під час спостереження за проведенням навчального заняття потрібно звернути увагу на такі особливості його проведення та педагогічної діяльності вчителя:

Розвиток і формування ключових компетентностей

Розвиток і формування ключових компетентностей є головним завданням навчального заняття. Розвиток ключових компетентностей має відбуватись на кожному занятті. Але, зрозуміло, що під час проведення конкретного навчального заняття вчитель не зможе здійснювати розвиток в учнів оволодіння усіма ключовими компетентностями. Тому відмічаються декілька ключових компетентностей, розвиток яких був помітний під час проведення навчального заняття.

Робота учнів під час проведення навчального заняття

Чи можливо залучити усіх учнів класу до роботи під час проведення навчального заняття? Можливо, якщо використовуються групова форма роботи, змішане навчання, практичне заняття з індивідуальними завданнями тощо. Але під час проведення уроку з переважанням фронтальної роботи з учнями цього досягнути іноді буває нелегко. Тому в ході спостереження варто звернути увагу на роботу учнів: наскільки діти залучені до роботи, чи зацікавлені темою заняття, чи співпрацюють між собою. Адже не можна вважати результативним заняття, коли більшість учнів є пасивними.

Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття

Будь-яка робота учнів під час проведення навчального заняття має бути оцінена. Не обов'язково через виставлення балів. Вчитель має широко застосовувати у своїй роботі словесне оцінювання. У першу чергу йдеться про використання формульованого оцінювання, яке дає змогу оцінити індивідуальний поступ учня, прогрес у оволодінні

ключовими компетентностями. Також варто звернути увагу на те, щоб оцінювання було спрямованим, насамперед, на роботу учня і не використовувалось з каральною метою. За необхідності вчителем оприлюднюються критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які мають бути чіткими і зрозумілими для учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів можуть оприлюднюватись різними способами, у тому числі - в усній формі.

Вчитель має оцінювати роботу або відповідь учня/учениці, спираючись на розроблені критерії оцінювання. Обов'язково надавати учням час на обдумування відповіді. Відповідь учня супроводжувати питаннями «Чому?»

«Яким чином?». Важливо також надавати учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснювати, що виконано правильно, а в чому є недоробки, пропонувати способи поліпшення, а не просто констатувати виконання відміткою або словами «добре - погано». Використання методик самооцінювання і взаємооцінювання учнів під час проведення навчального заняття свідчить про високий рівень педагогічної діяльності вчителя.

Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

Під час проведення навчального заняття простежується також його виховна складова. По перше, зміст навчального заняття має бути спрямований на формування загальнолюдських цінностей, таких, як повага гідності, прав і свобод людини, визнання цінності демократії, розвиток навичок критичного мислення тощо.

Ефективність виховного процесу неможлива без атмосфери довіри, доброзичливості, взаємної підтримки між вчителем і учнями.

Виховна складова навчального заняття має органічно вбудовуватись у зміст заняття. Наскрізні змістові лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях:

Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання

Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на доречність використання ІКТ, обладнання і відповідних навчальних засобів. Головний критерій тут – мотивація до навчально-пізнавальної діяльності учнів. Використання технічних засобів навчання просто заради їх використання призведе до відволікання уваги учнів, витратою часу. Використання ІКТ необов'язково має обмежуватись виключно інтерактивною дошкою або комп'ютерною презентацією. Це може бути спільний пошук інформації в мережі, використання сайтів для виконання завдань онлайн тощо.

Комунікація з учнями

Педагогічна робота учителя має ґрунтуватись на засадах партнерства, особистісно орієнтованому підході. Має прослідковуватись те, як вчитель формулює певну навчальну проблему, як організує спільну з учнями роботу над її розв'язанням. Вчитель не “обмежує” учнів визначеними ним рамки, а заохочує їх до висловлення власної думки, допомагає більш точно сформулювати їхні думки, сприймає відповідь учня, навіть якщо вона не співпадає з його баченням. Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на роботу вчителя щодо навчання учнів критичному мисленню, умінню шукати і використовувати інформацію. Завдання, які пропонуються для виконання учням, не повинні бути спрямованими на відтворення знань або переказування підручника. Вчитель має вчити учнів вказувати джерела отримання інформації під час запозичення, цитування.

Дуже важливим є особистісно орієнтований підхід у роботі з учнями. Це, насамперед, повага особистої гідності кожної дитини, її індивідуальних життєвих цілей, запитів та інтересів. Процес, спрямований на розвиток і саморозвиток учня, становлення його як особистості з урахуванням індивідуальних особливостей, інтересів, здібностей.

Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами

Вчитель має володіти методиками роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, якщо такі є у класі. Під час спостереження звертається увага на те, наскільки вчитель використовує подібні методики, як співпрацює з асистентом вчителя. Простежується, наскільки комфортно дитині з особливими освітніми потребами під час проведення заняття, наскільки дитина залучена до роботи.

Досягнення мети, завдань та очікуваних результатів навчального заняття

Під час проведення навчального заняття має простежуватись спрямованість його на досягнення основної мети. У першу чергу, мета заняття має бути зрозуміла учням, спрямована на оволодіння ними ключовими компетентностями. Поставлену мету вчитель реалізує за допомогою відповідних форм і методів роботи. Мета навчального заняття необов'язково має фіксуватись у поурочному плані або в інших планах. Але вона має бути донесена до учнів, бажано не в імперативній формі. Замість висловів учителя на кшталт "ви маєте досягти таких результатів" краще сказати "ми будемо намагатись досягти результатів, для цього ми спробуємо виконати відповідні завдання". Подекуди мета проведення навчального заняття може і не формулюватись вчителем на початку, вона стає зрозумілою учням у процесі проведення заняття. Потрібно пам'ятати, що мета, завдання та очікувані результати залежать, у значній мірі, від організаційної форми проведення навчального заняття. Це може бути не тільки урок, але й, наприклад, групове заняття, веб квест, проєктна робота, змішане навчання тощо. Вчитель за допомогою питань має перевіряти, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання уроку, наскільки успішно вони досягають того, що заявлено в меті уроку.

Орієнтовний аналіз виконання навчальних планів і програм

1. Послідовність вивчення навчального матеріалу та дотримання кількості годин визначених програмою на кожну тему (відповідність вивчення матеріалу календарному плануванню).
2. Кількість годин, запланованих до початку перевірки . Кількість фактично проведених уроків.
3. Виконання обов'язкового мінімуму практичних і лабораторних робіт.
4. Виконання обов'язкового мінімуму контрольних робіт, творів.
5. Використання за призначенням годин, які відведено на повторення матеріалу, розв'язання задач.
6. Проведення консультацій, передбачених навчальними планами.
7. Проведення заліків і система роботи з ліквідації прогалин у знаннях.

Орієнтовна схема перевірки ведення класного журналу

1. Виконання навчального плану: кількість уроків за навчальним планом, фактично проведено.
2. Виконання навчальних програм: зміст вимог програм до теми та фактичне відображення цього у журналі; відповідна кількість проведених творчих, контрольних, практичних робіт.
3. Система перевірки та оцінювання знань учнів: стан поточного оцінювання, своєчасне виставлення оцінок за письмові роботи, практичні та лабораторні роботи.
4. Своєчасність і правильність оформлення записів у журналі. Зміст, характер, обсяг домашніх завдань, диференційований підхід до учнів.
5. Відвідування уроків учнями.
6. Якість знань учнів: об'єктивність, відповідність поточних оцінок та оцінок за контрольні роботи.
7. Культура ведення журналу.

Орієнтовна схема перевірки учнівських зошитів

1. Система письмових робіт учнів (домашніх, класних).
2. Зміст робіт, його відповідність до вимог програм, рівень складності виконаних робіт.
3. Наявність диференційованого, індивідуального підходу до робіт учнів.
4. Обсяг і характер робіт.
5. Якість навчальних досягнень учнів на підставі письмових робіт, грамотність учнів.
6. Перевірка зошитів учителем, періодичність перевірки. Якість перевірки, якість виправлення помилок.
7. Оцінка письмових робіт. Характер оцінки. Дотримання нормативних вимог до письмових робіт.
8. Система роботи над помилками. Її результативність.
9. Дотримання єдиного орфографічного режиму.

Форма спостереження за освітнім середовищем під час проведення самооцінювання в закладі

І. Освітнє середовище закладу освіти

Вимога 1.1 Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці

Критерій 1.1.1. Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці				
<i>Індикатор 1.1.1.1. Облаштування території закладу та розташування приміщень є безпечними</i>				
№ з/п	Перелік тверджень	Так (I рівень)	Ні (IV рівень)	Примітка (відповідає частково/потребує покращення)
1.	Наявність (справність) огорожі/паркану			
2.1.	Недоступність території для несанкціонованого заїзду транспортних засобів			
2.2.	Недоступність приміщення для несанкціонованого доступу сторонніх осіб			
3.	Обладнано майданчики для здобувачів освіти початкової школи			
4.	Облаштовано майданчики для заняття спортом та фізичної активності			
5.	Територія безпечна для фізичної активності здобувачів освіти: справність обладнання; відсутність пошкоджень покриття майданчиків; відсутність ям; відсутність нависання гілок, сухостійних дерев			
6.	Територія чиста, охайна, відсутнє нагромадження сміття, будівельних матеріалів, опалого листя			
7.	Навчальні приміщення, роздягальні, санітарні вузли для здобувачів освіти початкової школи є непрохідними та недоступними для користування здобувачами освіти інших вікових груп			
8.	Навчальні приміщення закладу освіти не розміщені в цокольних та підвальних поверхах			
<i>Індикатор 1.1.1.2. У закладі освіти забезпечується комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму</i>				
1.	Повітряно-тепловий режим навчальних приміщень відповідає санітарним вимогам			
2.	Виконуються вимоги до режиму освітлення усіх приміщень та території			
3.	Забезпечено централізоване постачання якісної питної води (питні фонтанчики)/доступність кип'яченої води (<i>підкреслити наявне</i>)			
4.	Здійснюється щоденне вологе прибирання усіх приміщень у відповідності до санітарних вимог			
5.1.	Приміщення їдальні, столи, стільці, місця для видачі готових страв чисті та регулярно миються			
5.2.	Наявні рукомийники, вода, мило, рушники			

	(паперові/ електричні)			
6.	Облаштовані туалетні кімнати для хлопців та дівчат, працівників закладу			
7.1.	Туалетні кімнати забезпечені усім необхідним (закриті кабінки, відповідна кількість унітазів)			
7.2.	Наявні рукомийники, вода, мило, туалетний папір, рушники (паперові/електричні)			
Індикатор 1.1.1.3. У закладі забезпечується раціональне використання приміщень і комплектування класів (з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі приміщень)				
1.	Кількість здобувачів освіти не перевищує проектну потужність приміщення закладу			
2.	Усі навчальні приміщення використовуються в освітньому процесі			
3.	Відсутні диспропорції у кількості здобувачів освіти у класах однієї паралелі (різниця між найбільшою і найменшою кількістю учнів у класі на паралелі в початковій, основній і профільній школі)			
Індикатор 1.1.1.4. У закладі освіти є робочі (персональні робочі) місця для педагогічних працівників та облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу				
1.	Кожен учитель закладу освіти має робоче (персональне робоче) місце			
2.	Облаштовані місця для відпочинку у вестибюлі, коридорах			
Критерій 1.1.2. Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми				
Індикатор 1.1.2.1. У закладі освіти є приміщення, необхідні для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу				
Індикатор 1.1.2.2. Частка навчальних кабінетів початкових класів, фізики, хімії, біології, інформатики, майстерень/кабінетів трудового навчання (обслуговуючої праці), спортивної та актової зал, інших кабінетів, які обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми				
1.	У закладі наявні:			(вказати кількість навчальних кабінетів, з наявних, що відповідають вимогам законодавства та освітній програмі)
	актова зала			
	спортивна зала			
	навчальний кабінет (кабінети):			
	фізики			
	хімії			
	біології			
	інформатики			
	іноземної мови			
	майстерні/кабінети трудового навчання (обслуговуючої праці) (підкреслити наявне)			
	інші кабінети (додати з урахуванням спеціалізації, поглибленого вивчення предметів)			
	кабінети початкових класів			
Критерій 1.1.3. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх				

Індикатор 1.1.3.2. Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки				
1.	Педагогічні працівники проводять інструктажі на початку навчальних занять (у кабінетах підвищеного ризику оприлюднено правила поведінки під час навчальних занять)			
2.1.	Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо:			
	охорони праці, безпеки життєдіяльності			
	пожежної безпеки			
	правил поведінки			
2.2.	У закладі та на його території не порушуються правила заборони куріння, вживання алкогольних напоїв			
Критерій 1.1.5. У закладі освіти створено умови для харчування здобувачів освіти і працівників				
Індикатор 1.1.5.1 Організація харчування у закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти				
1.	Сервірування столів (наявність ложок, виделок, ножів, піріжкової тарілки, серветок)			
2.	Доступність для учасників освітнього процесу щоденного та перспективного меню			
3.	В асортименті буфетів відсутні вироби у фритюрі, вироби швидкого приготування, газовані напої, квас, натуральна кава, кремові вироби, вершково-рослинні масла та масла з доданням будь-якої іншої сировини (риби, морепродуктів тощо), а також продукція, що містить синтетичні барвники, ароматизатори, підсолоджувачі, підсилювачі смаку, консерванти			
4.	Дотримано санітарно-гігієнічних умов на всіх етапах реалізації продукції			
Критерій 1.1.6. У закладі освіти створено умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті				
Індикатор 1.1.6.1. У закладі освіти застосовуються технічні засоби та інші інструменти контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет				
1.	Наявні обмеження доступу до сайтів з небажаним змістом			
2.	У закладі використовується антивірусне програмне забезпечення			
Вимога 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації				
Критерій 1.2.2. Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини				
Індикатор 1.2.2.3. Учасники освітнього процесу дотримуються прийнятих у закладі освіти правил поведінки				
1.	Учасники освітнього процесу взаємодіють на засадах взаємоповаги:			
	не спостерігаються випадки образливої поведінки, прояви фізичного або психологічного насильства			
	педагогічні працівники не застосовують фізичного покарання, психологічного насильства			
2.1	Педагогічні працівники та керівництво закладу освіти здійснюють заходи із запобігання порушення правил поведінки			

2.2	Відбувається постійне спостереження працівниками закладу за дотриманням правил поведінки учасниками освітнього процесу			
-----	--	--	--	--

Вимога 1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору

Критерій 1.3.1. Приміщення та територія закладу освіти облаштовується з урахуванням принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування				
Індикатор 1.3.1.1. У закладі освіти забезпечується архітектурна доступність території та будівлі для осіб з особливими освітніми потребами				
1.	Забезпечено можливість безперешкодного руху територією закладу (прохід без порогів, сходів та достатньо широкий для можливості проїзду візком, з рівним неушкодженим покриттям)			
2.	Забезпечено безбар'єрний доступ до будівлі, приміщень закладу освіти: - пологий вхід/пандус/мобільні платформи; - дверний прохід, що забезпечує можливість проїзду візком; - можливість безперешкодного пересування між поверхами для людей з обмеженими можливостями; - контрастне маркування на стінах та підлозі; - візуалізація призначення приміщень; - вказівники; - рельєфне та контрастне маркування перед та на кінці сходової частини; - відсутність захаращення коридорів, рекреацій, міжсходових клітин			
Індикатор 1.3.1.2. У закладі освіти приміщення (туалети, їдальня, облаштування коридорів, навчальних кабінетів тощо) і територія (доріжки, ігрові, спортивні майданчики тощо) адаптовані до використання всіма учасниками освітнього процесу				
1.	Туалетні кімнати пристосовані для потреб учасників освітнього процесу: - широкий безпороговий прохід; - достатня площа туалетної кімнати; - наявність поручнів; - спеціальне санітарно-технічне обладнання; - наявність кнопки виклику для надання допомоги			
2.	Можливість вільного та зручного переміщення в навчальному кабінеті та користування меблями			
3.	Висота учнівських столів та стільців регулюється			
4.	Шафи, полиці, стелажі надійно закріплені			
Індикатор 1.3.1.3. У закладі освіти наявні та використовуються ресурсна кімната, дидактичні засоби для осіб з особливими освітніми потребами (у разі наявності здобувачів освіти з особливими освітніми потребами)				
1.	У закладі освіти наявна та використовується ресурсна кімната			
2.	Оснащення ресурсної кімнати відповідає освітнім, віковим запитам дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних програм розвитку, індивідуальних програм для реабілітації дітей-інвалідів			
3.	Кабінети вчителя-дефектолога, практичного психолога, навчальні кабінети оснащені дидактичними засобами для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами			
Критерій 1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя				
Індикатор 1.3.4.2. Простір закладу освіти, обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти				

1.	Простір закладу містить елементи, осередки, що зацікавлюють здобувачів освіти до пізнавальної діяльності (візуалізація на стінах, підлозі, сходах, інсталяції)			
2.	Наявне у закладі освіти обладнання та засоби навчання використовується у навчально-пізнавальній діяльності здобувачів освіти			
Критерій 1.3.5. У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо)				
Індикатор 1.3.5.1. Простір і ресурси бібліотеки (інформаційно-ресурсного центру) використовуються для індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи у рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу				
1.	Приміщення та облаштування бібліотеки використовуються для проведення навчальних занять, культурно-освітніх заходів			
2.	Здобувачі освіти відвідують бібліотеку під час перерв та після уроків, працюють над індивідуальними та груповими завданнями			

IV. Управлінські процеси закладу освіти

Вимога 4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм

Критерій 4.2.2. Заклад освіти оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах				
Індикатор 4.2.2.1. Заклад освіти забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт закладу освіти/інформація на сайті засновника, сторінки у соціальних мережах тощо)				
1.	Заклад має власний сайт або використовує сайт засновника			
2.	Інформація, що розміщується на інформаційному стенді, на сайті закладу/сайті засновника містить:			
	2.1. Інформацію відповідно до статті 30 Закону України «Про освіту», що вчасно оновлюється			Інформація буде взята із акту, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері загальної середньої освіти
	2.2. Правила поведінки у закладі освіти			
	2.3. Актуальна інформація про діяльність та заплановані заходи закладу освіти			

**Орієнтовані рівні оцінювання закладу загальної середньої освіти щодо дотримання
Вимоги/правила організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти
Та внутрішньої системи забезпечення якості освіти**

Рівні оцінювання якості освітньої діяльності ЗЗСО			
Перший (високий)	Другий (достатній)	Третій (вимагає покращення)	Четвертий (низький)
Напрямок оцінювання 1. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ			
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти			
1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці			
1.1.1. Територія та приміщення чисті і охайні. Щоденно здійснюється огляд території. Територія закладу недоступна для несанкціонованого заїзду транспортів та доступу сторонніх осіб . У приміщення закладу допускаються виключно учасники освітнього процесу. Кількість учнів закладу освіти не перевищує його проєктну потужність. Навчальні кабінети перших класів розміщені на першому поверсі. Навчальні кабінети початкової школи непрохідні , розміщені в	1.1.1. В основному територія та приміщення чисті та охайні. Щоденно здійснюється огляд території. Територія закладу недоступна для несанкціонованого заїзду транспортів . Приміщення недоступні для сторонніх осіб . У випадку, коли кількість учнів перевищує проєктну потужність закладу, керівником вжито належних заходів для забезпечення відповідного рівня організації освітнього процесу. Навчальні кабінети початкової школи непрохідні , в основному	1.1.1. На території закладу є нагромадження сміття, будівельного матеріалу, опалого листя. На території закладу порушена цілісність огорожі. Територія доступна для сторонніх осіб і несанкціонованого заїзду транспортів . Кількість учнів закладу перевищує його проєктну потужність і керівництвом закладу не вживаються належні заходи реагування. Половина навчальних кабінетів початкової школи розміщені	1.1.1. Територія закладу та/або приміщення – занедбані , є небезпечними для учасників освітнього процесу. Кількість учнів закладу перевищує його проєктну потужність. Навчальні кабінети початкової школи не ізольовані від основної та старшої школи, розміщені на четвертому поверсі. Спортивні та/або ігрові майданчики відсутні . Керівництвом закладу впродовж останніх років не вживалися відповідні заходи щодо облаштування

окремому приміщенні/блоці. Облаштовано спортивні майданчики. Майданчики для учнів 1 – 4-х класів обладнані тіньовими навісами, ігровим та фізкультурно-спортивним обладнанням, що відповідає віковим особливостям учнів та запитам дітей з особливими освітніми потребами. У приміщеннях закладу освіти повітряно-тепловий режим та освітлення відповідає санітарним нормам. Приміщення прибрані. Облаштовані туалети утримуються в належному стані. У закладі дотримано питний режим. Приміщення закладу освіти використовуються раціонально, комплектування класів відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі навчальних приміщень. У закладі освіти є персональні робочі місця для педагогічних працівників, облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу. 1.1.2. Заклад освіти	розміщені не вище другого поверху та ізолювані від основної та старшої школи. Облаштовано спортивні майданчики. Майданчики для учнів 1 – 4-х класів обладнані ігровим та фізкультурно-спортивним обладнанням, що відповідає віковим особливостям учнів. В основному приміщення закладу освіти використовуються раціонально. У переважній більшості випадків комплектування класів відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, площі навчальних приміщень. У закладі освіти є робочі місця для педагогічних працівників. В основному облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу. 1.1.3. Інструктажі проводяться з працівниками та здобувачами освіти. 1.1.5. Переважна більшість учасників освітнього процесу задоволені умовами харчування. Упродовж останніх трьох років спостерігається тенденція до покращення умов харчування. 1.1.6. Переважна більшість	вище другого поверху. Наявні прохідні навчальні кабінети. Майданчики для учнів 1 – 4-х класів відсутні. В окремих приміщеннях закладу не створено комфортний повітряно-тепловий режим та не забезпечено належне освітлення. Керівництвом закладу не вжито належних заходів реагування для вирішення ситуації. Є неприбрані приміщення. Облаштування та/або утримання туалетів не відповідає санітарним вимогам. Є проблеми із постійним забезпеченням питного режиму. Частина приміщень закладу освіти нераціонально використовуються при організації освітнього процесу. У незначній частині випадків при комплектуванні класів враховано чисельність площу навчальних приміщень. Педагогічні працівники забезпечені робочими місцями. Є потреба в дооблаштуванні місць відпочинку для учасників освітнього процесу. 1.1.5. Організація харчування в закладі освіти не завжди сприяє формуванню культури здорового	спортивних та ігрових майданчиків. Значна частина приміщень закладу функціонують у умовах незадовільного повітряно-теплого режиму та освітлення. Більшість приміщень не прибираються. Відсутні внутрішні вбиральні (туалет облаштовано на вулиці). Питний режим не забезпечено. Керівництвом закладу не вживаються заходи для забезпечення належних умов функціонування та утримання приміщень. Приміщення закладу освіти використовуються нераціонально, при комплектуванні класів не враховується чисельність і площа навчальних приміщень. Є робочі місця лише для частини педагогічних працівників, відсутні місця відпочинку для учасників освітнього процесу. 1.1.2. Заклад освіти не забезпечений необхідними навчальними кабінетами, недостатня кількість приміщень для забезпечення
---	---	--	--

забезпечений навчальними кабінетами і приміщеннями, необхідними для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу. Навчальні кабінети обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми. 1.1.3. Інструктажі і навчання проводяться з працівниками закладу, здобувачами освіти. Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій 1.1.4. З педагогічними працівниками проводяться інструктажі й навчання. Педагогічні працівники та керівництво вживають відповідних заходів у разі нещасного випадку 1.1.5. Організація харчування в закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування в здобувачів освіти. Учасники освітнього процесу задоволені умовами	здобувачів освіти та їх батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет. 1.1.7. У закладі освіти здійснюється робота з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу	харчування в здобувачів освіти. Більшість учасників освітнього процесу задоволені умовами харчування. Керівництво закладу вживає окремі заходи для покращення умов харчування. 1.1.6. Більшість здобувачів освіти та їхніх батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет. 1.1.7. У закладі освіти проводяться окремі (спонтанні) заходи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу	освітнього процесу. Незначна частина навчальних кабінетів обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми Керівництвом закладу не вживаються заходи для покращення стану матеріально-технічного забезпечення навчальних приміщень. Не проводяться інструктажі і навчання. Учасники освітнього процесу не дотримується вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. 1.1.4. Не проводяться інструктажі та навчання. Педагогічні працівники й керівництво закладу не реагують та не вживають відповідних заходів реагування у разі нещасного випадку. 1.1.5. У закладі освіти не створено умов для організації культури здорового харчування. Керівництво
---	--	--	--

харчування. 1.1.6. Комп'ютери закладу освіти облаштовані технічними засобами та інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет. Здобувачі освіти та батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет. 1.1.7. У закладі освіти налагоджена система роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу			закладу не вживає належних заходів реагування. Незначна кількість учасників освітнього процесу задоволені умовами харчування. Упродовж останніх трьох років керівництвом закладу не вжито дієвих заходів реагування для покращення умов харчування учнів. 1.1.6. Закладом освіти практично не здійснюється інформування учасників освітнього процесу про безпечне використання мережі Інтернет. 1.1.7. У закладі освіти не проводиться робота з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу
1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації			
1.2.1. У закладі освіти розроблений План заходів із запобігання та системний протидії булінгу. Заходи проводяться регулярно відповідно до плану роботи. Здобувачі освіти та педагогічні працівники вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним. Керівництво та педагогічні	1.2.1. У закладі освіти реалізовані заходи із запобігання проявам дискримінації. Переважає більшість здобувачів освіти і педагогічних працівників вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним. Керівництво та переважна більшість педагогічних працівників	1.2.1. У закладі освіти розроблено План заходів із запобігання та протидії булінгу, у змісті якого відсутній системний підхід. У закладі освіти проводяться лише поодинокі (не більше 2 на рік) заходи із запобігання проявам дискримінації. Близько половини здобувачів освіти і педагогічних	1.2.1. У закладі відсутній План заходів із запобігання та протидії булінгу. У закладі освіти не проводяться заходи із запобігання проявам дискримінації. Незначна частина здобувачів освіти та педагогічних працівників вважають освітнє середовище безпечним і психологічно

працівники закладу освіти проходять навчання (у тому числі дистанційно), співпрацюють з компетентними фахівцями, ознайомлюються з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. Заклад освіти співпрацює з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями, регулярно залучаючи їх до роботи з питань запобігання та протидії булінгу. 1.2.2. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки, адаптовані для сприйняття учасниками освітнього процесу, що засновані на правах людини й спрямовані на формування позитивної мотивації в поведінці учасників освітнього процесу. Учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх. 1.2.3. У закладі освіти здійснюється постійний аналіз причин відсутності здобувачів освіти, на основі	закладу освіти проходять навчання в закладі, ознайомлені з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. Заклад освіти залучає представників правоохоронних органів, інших фахівців з питань запобігання та протидії булінгу. 1.2.2. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки для учнів, спрямовані на формування позитивної мотивації в поведінці. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та переважна більшість дотримується їх. 1.2.3. У закладі освіти здійснюється аналіз причин відсутності здобувачів освіти на заняттях та вживаються відповідні заходи. Заклад реагує на звернення про випадки булінгу, приймаються відповідні рішення, простежується результат виконання цих рішень. Здобувачі освіти у разі потреби отримують необхідну психолого-соціальну підтримку	працівників вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним. Керівництво та частина педагогічних працівників закладу освіти ознайомлені з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. Заклад освіти не сприяє співпраці із правоохоронними органами та іншими фахівцями. 1.2.2. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки для учнів, проте вони не формують позитивної мотивації. Більшість учасників освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх. 1.2.3. У закладі освіти забезпечується фіксація відсутності здобувачів освіти на заняттях, проте не здійснюється аналіз причин їхньої відсутності. Заклад відповідним чином реагує на звернення про випадки булінгу та приймаються відповідні рішення. Робота в закладі освіти з виявлення, реагування та	комфортним. Керівництво та педагогічні працівники закладу освіти не ознайомлені з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. Заклад освіти не залучає представників правоохоронних органів, інших фахівців з питань запобігання та протидії булінгу. 1.2.2. У закладі освіти відсутні розроблені правила поведінки для учнів. 1.2.3. У закладі освіти практично не здійснюється контроль відсутності здобувачів освіти на навчальних заняттях. Заклад практично не реагує на звернення про випадки булінгу. У закладі освіти відсутня робота з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству. Меншість здобувачів освіти, яким необхідна психолого–соціальна підтримка, отримують її.
---	--	--	---

результатів аналізу приймаються відповідні рішення, які є результативними. Заклад реагує на звернення про випадки булінгу, приймаються відповідні рішення, простежується результат виконання цих рішень, здійснюється аналіз звернень та ефективності прийнятих рішень. Психологічна служба закладу освіти здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству. Здобувачі освіти, яким необхідна психолого-соціальна підтримка, отримують її. Заклад освіти повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про факти булінгу та іншого насильства		запобігання булінгу, іншому насильству здійснюється, але вона не є системною. Більшість здобувачів освіти в разі потреби отримують необхідну психолого-соціальну підтримку. Заклад освіти не завжди повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про факти булінгу та іншого насильства	Заклад освіти не повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про факти булінгу та іншого насильства
1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору			
1.3.1. У закладі освіти забезпечено архітектурну доступність (забезпечено доступ до території, споруди). Приміщення і територія адаптовані до використання	У закладі освіти наявні та використовуються дидактичні засоби для осіб з особливими освітніми потребами. У разі відсутності ресурсної кімнати ведуться роботи з її створення та	У закладі освіти наявні, дидактичні засоби для осіб з особливими освітніми потребами, однак вони не відповідають віковим особливостям дітей та/або	1.3.1. У закладі освіти не забезпечено архітектурну доступність. Приміщення й територія не адаптовані до використання усіма учасниками освітнього

учасниками освітнього процесу, зокрема: туалетні кімнати, навчальні приміщення, їдальня, маршові сходи (наявність мобільних підйомників), коридори, гардероб облаштовані з урахуванням індивідуальних освітніх потреб. У закладі освіти наявні та використовуються ресурсна кімната, дидактичні засоби відповідно до освітніх потреб здобувачів освіти. Заклад освіти забезпечений необхідними фахівцями та/або залучає необхідних фахівців для реалізації інклюзивного навчання. У закладі освіти забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу на основі єдності, співпраці педагогічного колективу з сім'єю, фахівцями ІРЦ, іншими фахівцями. Педагогічні працівники застосовують специфічні форми й методи роботи під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. У закладі освіти налагоджено співпрацю педагогічних працівників щодо навчання дітей з особливими освітніми	облаштування або облаштовано сенсорні осередки. У закладі освіти забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу на основі єдності, співпраці педагогічного колективу з сім'єю. У закладі освіти налагоджено співпрацю педагогічних працівників щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами (створення команди психолого-педагогічного супроводу). До розроблення індивідуальної програми розвитку залучаються батьки. Заклад освіти у разі потреби співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. 1.3.4. У закладі освіти формуються наскрізні навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки в здобувачів освіти в освітньому процесі. В основному обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних	їхнім освітнім потребам. Ресурсна кімната відсутня або практично не використовується. У закладі освіти до реалізації інклюзивного навчання не залучаються всі необхідні фахівці. У закладі освіти забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу, однак сім'я до цього процесу залучається не в повній мірі. У закладі освіти не створено команду психолого-педагогічного супроводу, але індивідуальну програму розвитку розроблено. Розроблена індивідуальна програма розвитку дитини без залучення батьків. Заклад освіти в поодиноких випадках, фрагментарно співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. 1.3.4. У закладі освіти формуються навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки здобувачів	процесу. У закладі освіти відсутні ресурсна кімната та дидактичні засоби для дітей з особливими освітніми потребами. Керівництво закладу не вживає відповідних заходів реагування. Заклад освіти не забезпечений фахівцями для реалізації інклюзивного навчання. Керівництво закладу не вживає належних заходів для залучення відповідних фахівців до реалізації інклюзивного навчання. У закладі освіти не забезпечена корекційна спрямованість освітнього процесу. Керівництво закладу не вживає відповідних дій для забезпечення корекційної спрямованості освітнього процесу. Педагогічні працівники не застосовують специфічні форми й методи роботи під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами навіть у разі необхідності.
---	--	--	---

потребами (створення координаційних груп учителів, команди психолого-педагогічного супроводу). До розроблення індивідуальної програми розвитку залучені батьки, створені умови для залучення асистента дитини в освітній процес. Заклад освіти системно співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. 1.3.4. У закладі освіти формуються наскрізні навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки у здобувачів освіти в освітньому процесі, у тому числі через освітні проекти. Простір закладу освіти, обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти 1.3.5. У закладі освіти створений інформаційно-ресурсний центр, який використовується для індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи	умінь здобувачів освіти. 1.3.5. Бібліотека закладу освіти використовується для навчально-пізнавальної діяльності. У закладі освіти ресурси бібліотеки використовуються для проведення навчальних занять, позаурочних заходів	освіти під час викладання окремих предметів (курсів). Наявне обладнання й засоби навчання не використовуються для формування ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів. У закладі освіти ресурси бібліотеки використовуються для проведення запланованих заходів, акцій	У закладі освіти не створено команда психолого-педагогічного супроводу та не розроблені індивідуальні програми розвитку. У закладі освіти не розроблена індивідуальна програма розвитку дитини. Заклад освіти не співпрацює з інклюзивно-ресурсним центром щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. 1.3.4. У закладі освіти практично не формуються навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки здобувачів освіти. Заклад освіти не має обладнання та засобів навчання для формування ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. 1.3.5. Бібліотека закладу освіти використовується виключно для зберігання літератури. У закладі освіти ресурси бібліотеки не використовуються для проведення освітніх заходів
---	--	---	---

в рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу. У закладі освіти ресурси бібліотеки використовуються для формування в учнів інформаційно-комунікативної компетентності через проведення консультацій, навчальних занять, позаурочних заходів			
Напрямок оцінювання 2. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ			
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти 2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень			
2.1.1. У закладі освіти оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень у різних формах. Здобувачі освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання їхніх навчальних досягнень із сайту закладу, за допомогою усної інформації від педагогічних працівників, інформаційних стендів у навчальних кабінетах та інших приміщеннях закладу. 2.1.2. Учителі застосовують	2.1.1. Критерії оцінювання навчальних досягнень оприлюднено в різних формах, а правила і процедури оцінювання є на сайті закладу освіти та/або в змісті освітньої програми. Більшість здобувачів освіти отримують інформацію визначеним у закладі способом, у тому числі від педагогічних працівників. 2.1.2. Переважна більшість учителів застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного	2.1.1. Оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень лише на сайті закладу освіти (наприклад, в змісті освітньої програми). Більшість опитаних здобувачів освіти отримують інформацію визначеним у закладі освіти способом, у тому числі від педагогічних працівників. 2.1.2. Більшість опитаних учителів застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу.	2.1.1. Критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів не оприлюднені. Більшість здобувачів освіти не отримують інформацію, у тому числі від педагогічних працівників, про критерії, правила і процедури оцінювання їхніх навчальних досягнень. 2.1.2. Здебільшого вчителі не застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу.

систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу. 2.1.3. Здобувачі освіти вважають, що оцінювання результатів їхнього навчання у закладі освіти є справедливим і об'єктивним	підходу. 2.1.3. Переважна більшість здобувачів освіти вважають оцінювання результатів їхнього навчання в закладі освіти справедливим і об'єктивним	2.1.3. Більшість опитаних здобувачів освіти вважають оцінювання їхніх результатів навчання в закладі освіти справедливим і об'єктивним	2.1.3. Менше третини здобувачів освіти вважають оцінювання результатів їхнього навчання в закладі освіти справедливим і об'єктивним
2.2.1. У закладі освіти систематично проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти з усіх предметів (курсів) інваріантної частини. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування , помітний позитивний результат цих рішень . 2.2.2. Переважна більшість вчителів використовують у своїй роботі формувальне оцінювання	2.2.1. Моніторинги проводяться не менше 4-х разів на рік з усіх предметів (курсів) інваріантної частини. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування . 2.2.2. Більшість учителів використовують у своїй роботі формувальне оцінювання	2.2.1. Моніторинги проводяться не менше 2-х разів на рік з визначених закладом освіти предметів (курсів) . За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти. 2.2.2. Більшість опитаних вчителів використовують у своїй роботі формувальне оцінювання	2.2.1. Моніторинги не проводились або проводилися не кожного навчального року . Результати моніторингів лише зафіксовані, аналіз не здійснювався . 2.2.2. Менше третини опитаних учителів використовують у своїй роботі формувальне оцінювання
2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання			
2.3.1. Здобувачі освіти отримують необхідну допомогу в навчальній діяльності в різних	2.3.1 Більшість здобувачів освіти отримують необхідну допомогу в навчальній діяльності	2.3.1. Близько половини здобувачів освіти отримують необхідну допомогу в	2.3.1. Менше третини здобувачів освіти отримують необхідну допомогу в

формах (консультації, індивідуальні завдання, допомога в підготовці до участі в учнівських олімпіадах, науково-дослідницькій діяльності тощо). Переважає більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою. 2.3.2. Переважає більшість учителів використовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	та відповідально ставиться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою. 2.3.2. Більшість учителів використовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	навчальній діяльності та відповідально ставляться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою. 2.3.2. Близько половини вчителів використовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти	навчальній діяльності та відповідально ставляться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою. 2.3.2. Більшість вчителів не застосовує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти
--	---	---	--

3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти

3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти

3.1.1. У вчителів наявне календарно-тематичне планування, розроблене самостійно відповідно до освітньої програми та умов роботи закладу, спеціалізації та профільності. 3.1.2. Учителі використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями з використанням різних форм організації освітнього	3.1.1. В учителів наявне календарно-тематичне планування, що відповідає освітній програмі закладу. 3.1.2. Учителі використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями. 3.1.3. Учителі забезпечують реалізацію індивідуальних освітніх траєкторій. 3.1.4. Переважає більшість педагогічних працівників	3.1.1. Є вчителі, які не мають календарно-тематичного планування. 3.1.2. Більшість вчителів використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями. 3.1.3. У роботі вчителів відсутній системний підхід до реалізації індивідуальних освітніх траєкторій. 3.1.4. Близько половини педагогічних працівників	3.1.1. Більшість учителів не мають календарно-тематичного планування. 3.1.2. Менше третини вчителів використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями. 3.1.3. Учителі не забезпечують індивідуальні освітні траєкторії для здобувачів освіти, які цього потребують.
--	--	---	---

процесу. 3.1.3. Учителі забезпечують реалізацію індивідуальних освітніх траєкторій, у тому числі за власною ініціативою. 3.1.4. Педагогічні працівники створюють та використовують власні освітні ресурси, мають публікації професійної тематики та оприлюднені методичні розробки. 3.1.5. Учителі використовують зміст предмету (курсу) для формування загальнолюдських цінностей, у тому числі власним прикладом та комунікуванням з учнями. 3.1.6. Учителі використовують ІКТ, у тому числі при створенні інформаційних ресурсів, комунікуванні з учасниками освітнього процесу	створюють та використовують власні освітні ресурси, мають публікації професійної тематики та оприлюднені методичні розробки. 3.1.5. Переважна більшість учителів використовують зміст предмету (курсу) для формування загальнолюдських цінностей. 3.1.6. Переважна більшість учителів використовують ІКТ в освітньому процесі	створюють та використовують власні освітні ресурси, мають публікації професійної тематики та оприлюднені методичні розробки. 3.1.5. Більшість учителів використовують зміст предмету (курсу) для формування загальнолюдських цінностей. 3.1.6. Більшість половини вчителів використовують ІКТ в освітньому процесі	3.1.4. Педагогічні працівники закладу не створюють власних освітніх ресурсів. 3.1.5. Менше третини вчителів використовують зміст предмету (курсу) для формування загальнолюдських цінностей. 3.1.6. Менше третини вчителів використовують ІКТ в освітньому процесі
3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників			

3.2.1. Педагогічні працівники закладу освіти обирають різні форми й напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності. 3.2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну роботу. Наявні педагогічні працівники, які беруть участь у дослідно-експериментальній роботі, помітна їхня результативна робота (публікації, впровадження в практику роботи). Педагогічні працівники закладу освіти залучаються до експертної роботи	3.2.1. Переважна більшість педагогічних працівників закладу освіти обирають різні форми й напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності. 3.2.2. Упродовж останніх трьох років у закладі освіти впроваджувалася/впроваджується інноваційна робота. Педагогічні працівників ініціюють та/або реалізують освітні проекти	3.2.1. Половина педагогічних працівників закладу освіти обирають різні форми і напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності. 3.2.2. У поодиноких випадках педагогічні працівники здійснюють інноваційну роботу. Окремі педагоги ініціюють та/або реалізують освітні проекти	3.2.1. Більшість педагогічних працівників закладу освіти не обирають різні форми й напрямки підвищення рівня своєї професійної майстерності. Педагогічні працівники не беруть участь в інноваційній роботі, педагоги не ініціюють та/або не реалізують освітні проекти. Педагогічні працівники не залучаються до експертної роботи
3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти			
3.3.1. Переважна більшість здобувачі освіти вважають, що їхня думка має значення (вислуховується, враховується) в освітньому процесі. Переважна більшість педагогічних працівників використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти, застосовують особистісно орієнтований підхід.	3.3.1. Більшість здобувачів освіти вважають, що їхня думка має значення (вислуховується, враховується) в освітньому процесі. Більшість педагогічних працівників використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти, застосовують особистісно орієнтований підхід. 3.3.2. Більшість батьків	3.3.1. Близько половини здобувачів освіти вважає, що їхня думка має значення (вислуховується, враховується) в освітньому процесі. Близько половини педагогічних працівників використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти, застосовують особистісно орієнтований підхід.	3.3.1. Менше третини здобувачів освіти вважають, що їхня думка має значення (вислуховується, враховується) в освітньому процесі. Менше третини педагогічних працівників використовують форми роботи, спрямовані на формування партнерських взаємин зі здобувачами освіти, застосовують особистісно орієнтований підхід.

3.3.2. Переважна більшість батьків задоволені рівнем комунікації з педагогічними працівниками. 3.3.3. У закладі освіти є неформальні об'єднання педагогічних працівників, реалізуються спільні проекти, практикується наставництво, взаємовідвідування уроків	задоволені комунікацією з педагогічними працівниками. 3.3.3. У закладі освіти наявні методичні об'єднання, практикується наставництва	3.3.2. Близько половини батьків задоволені комунікацією з педагогічними працівниками. 3.3.3. У закладі освіти є методичні об'єднання	3.3.2. Менше третини батьків задоволені комунікацією з педагогічними працівниками. 3.3.3. У закладі освіти відсутні форми взаємодії між педагогічними працівниками
3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності			
3.4.1. Педагогічні працівники діють на засадах академічної доброчесності (під час оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, використання джерел інформації, результатів досліджень, запобігають списуванню). 3.4.2. Учителі інформують учнів про дотримання принципів академічної доброчесності під час проведення навчальних занять та у позаурочній діяльності			3.4.1. Педагогічні працівники закладу освіти не володіють культурою академічної доброчесності. 3.4.2. У закладі освіти учні практично не отримують інформацію від вчителів про дотримання принципів академічної доброчесності
4. Управлінські процеси закладу освіти			
4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань			

4.1.1. Стратегія розвитку закладу освіти відповідає особливостям та умовам його діяльності, є чіткою й вимірюваною, розроблена за кожним напрямом освітньої діяльності. 4.1.2. Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію розвитку, враховує освітню програму, результати самооцінювання. До розроблення річного плану роботи залучаються учасники освітнього процесу. Здійснюється аналіз реалізації річного плану роботи за попередній навчальний рік, за потреби вносяться необхідні зміни. Діяльність педагогічної ради спрямовується на реалізацію річного плану і стратегію розвитку закладу. На засіданнях педради розглядаються актуальні питання за напрямками освітньої діяльності. 4.1.3. У закладі освіти розроблено й оприлюднено документ, що визначає стратегію (політику) та процедури забезпечення	4.1.1. У закладі освіти є стратегія розвитку, розроблена за кожним із напрямів освітньої діяльності. 4.1.2. Річний план роботи закладу освіти реалізує стратегію розвитку, враховує освітню програму та розробляється в співпраці керівництва закладу освіти та педагогічних працівників. Діяльність педагогічної ради спрямовується на реалізацію річного плану та стратегію розвитку закладу. 4.1.3. У закладі освіти розроблено та оприлюднено документ, що визначає стратегію (політику) й процедури забезпечення якості освіти відповідно до законодавства. У закладі освіти здійснюється щорічне самооцінювання за окремими освітніми напрямками або рівнями освіти. Учасники освітнього процесу залучаються до самооцінювання якості освітньої діяльності через процедури самооцінювання (залучаються до опитування). 4.1.4. Керівництво закладу освіти вживає заходи для створення	4.1.1. Стратегія розвитку закладу освіти відповідає особливостям і умовам його діяльності, але з переважанням загальних положень, у змісті не виділяються окремо напрями освітньої діяльності. 4.1.2. Річний план роботи фіксує лише поточні завдання. Аналіз реалізації річного плану роботи здійснюється, але необхідні зміни на наступний навчальний рік не вносяться. Діяльність педагогічної ради спрямовується на реалізацію річного плану роботи, але не є системною, не розглядаються питання, які пов'язані зі стратегією розвитку закладу освіти, розбудовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти. 4.1.3. Розроблено та оприлюднено документ, що визначає стратегію (політику) й процедури забезпечення якості освіти, але відсутній один із компонентів, передбачених законодавством. У закладі здійснюється самооцінювання рідше, ніж один раз на рік.	4.1.1. У закладі освіти відсутня стратегія розвитку. 4.1.2. У закладі освіти відсутній річний план роботи. До розроблення річного плану роботи не залучались учасники освітнього процесу. 4.1.3. У закладі не розроблено документ про внутрішню систему забезпечення якості освіти. У закладі освіти не здійснюється самооцінювання освітньої діяльності. Учасники освітнього процесу не залучаються до самооцінювання якості освітньої діяльності. 4.1.4. Вивчення стану матеріально-технічної бази не здійснюється
--	---	--	---

якості освіти, в якому простежується системний підхід щодо розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти. У закладі освіти здійснюється щорічне комплексне самооцінювання освітньої діяльності, до якого залучаються учасники освітнього процесу. 4.1.4. Керівництво закладу освіти систематично вживає заходи для створення належних умов діяльності закладу (вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток, звертається із відповідними клопотаннями до засновника, проводить фандрайзингову діяльність)	належних умов діяльності закладу (вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток, звертається до засновника)	4.1.4. Керівництво закладу вивчає стан матеріально-технічної бази, але відсутній план дій щодо її покращення в стратегії розвитку. Керівництво закладу освіти не звертається з клопотанням до засновника щодо покращення матеріально-технічної бази	
4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм			
4.2.1. Практично всі учасники освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом у закладі освіти. Керівництво закладу освіти доступне для спілкування з учасниками освітнього процесу, представниками місцевої громади, в тому числі завдяки використанню сучасних	4.2.1. Переважна більшість учасників освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом закладу освіти. Керівництво закладу освіти доступне для спілкування з учасниками освітнього процесу, представниками місцевої громади в дні прийому	4.2.1. Близько половини учасників освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом закладу освіти. Спілкування учасників освітнього процесу, представників місцевої громади з керівництвом закладу освіти зводиться до листування.	4.2.1. Більшість учасників освітнього процесу не задоволені загальним психологічним кліматом закладу освіти. У закладі освіти практично не забезпечується доступ учасників освітнього процесу та представників місцевої громади до спілкування з

засобів комунікації. Керівництво закладу вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу, оперативно та ефективно їх вирішує. Вживає відповідні заходи реагування та здійснюється аналіз дієвості вжитих заходів. 4.2.2. Заклад освіти розміщує повну та актуальну інформацію, забезпечує змістовне наповнення та регулярне оновлення інформаційних ресурсів закладу освіти (інформаційні стенди, сайт закладу освіти, сторінки в соціальних мережах)	громадян. Керівництво закладу освіти вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вживає відповідні заходи реагування. 4.2.2. Заклад освіти забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт закладу освіти)	У закладі освіти звернення учасників освітнього процесу розглядаються з порушенням встановлених термінів та /або частина звернень залишається без розгляду. 4.2.2. Заклад освіти забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів закладу (інформаційні стенди, сайт засновника)	керівництвом. Заклад освіти не реагує на звернення учасників освітнього процесу. Заклад практично не поширює інформацію про свою діяльність
4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників			
4.3.1. У закладі освіти відсутні вакансії. Педагогічні працівники працюють за фахом. 4.3.2. Керівництво закладу освіти застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників. 4.3.3. У закладі освіти створені умови для постійного	4.3.1. У закладі освіти впродовж останніх трьох років спостерігається позитивна динаміка до зменшення кількості вакантних посад. Переважна більшість педагогічних працівників працюють за фахом. 4.3.2. Керівництво закладу освіти застосовує заходи морального заохочення до педагогічних	У закладі освіти наявні вакансії, керівництво закладу не вживає належних заходів реагування. Близько половини педагогічних працівників працюють за фахом. 4.3.2. Керівництво закладу освіти в поодиноких випадках керівництво закладу застосовує заходи морального	У закладі освіти спостерігається стійка тенденція до збільшення кількості вакантних посад. Упродовж останніх трьох років керівництво закладу не вживало жодних заходів реагування для покращення ситуації. Більшість педагогічних працівників працюють не за

підвищення кваліфікації, чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації педагогічних працівників. Педагогічні працівники вважають, що керівництво закладу освіти сприяє їхньому професійному розвитку	працівників. 4.3.3. Переважна більшість педагогічних працівників вважають, що керівництво закладу освіти сприяє їхньому професійному розвитку	заохочення до педагогічних працівників. 4.3.3. Заклад освіти не створює умов, але й не перешкоджає постійному підвищенню кваліфікації, позачергової атестації, добровільній сертифікації педагогічних працівників. Близько половини педагогічних працівників вважають, що керівництво закладу освіти сприяє їхньому професійному розвитку	фахом. 4.3.2. Керівництво закладу освіти не застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників. 4.3.3. Керівництво закладу освіти тим чи іншим чином перешкоджає постійному підвищенню кваліфікації, позачерговій атестації, добровільній сертифікації педагогічних працівників. Більшість педагогічних працівників вважають, що керівництво закладу освіти сприяє їхньому професійному розвитку
4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою			
4.4.1. Учасники процесу вважають, що їхні права в закладі освіти не порушуються. 4.4.2. Учасники освітнього процесу вважають, що їхні пропозиції враховуються під час прийняття управлінських рішень. 4.4.3. Керівництво сприяє участі громадського	4.4.1. Переважна більшість учасників освітнього процесу вважають, що їхні права в закладі освіти не порушуються. 4.4.2. Переважна більшість учасників освітнього процесу вважають, що їхні пропозиції враховуються під час прийняття управлінських рішень. 4.4.4. Керівництво закладу підтримує освітні ініціативи	4.4.1. Близько половини учасників освітнього процесу вважають, що їхні права в закладі освіти не порушуються. 4.4.2. Близько половини учасників освітнього процесу вважають, що їхні пропозиції враховуються під час прийняття управлінських рішень. 4.4.4. Керівництвом закладу	4.4.1. Більшість учасників освітнього процесу вважають, що їхні права в закладі освіти порушуються. 4.4.2. Більшість учасників освітнього процесу вважають, що їхні пропозиції не враховуються під час прийняття управлінських рішень. 4.4.3. Заклад освіти не сприяє

самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу освіти. 4.4.4. Керівництво закладу підтримує освітні та громадські ініціативи учасників освітнього процесу. 4.4.5. Режим роботи закладу освіти враховує потреби учасників освітнього процесу, особливості діяльності закладу. Розклад навчальних занять у закладі освіти сформований відповідно до освітньої програми. 4.4.6 У закладі освіти реалізуються індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти як за заявами батьків, так і за ініціативою закладу освіти	учасників освітнього процесу. 4.4.6. У закладі освіти реалізуються індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти за заявами батьків	освіти підтримуються поодинокі ініціативи учасників освітнього процесу. 4.4.5. Розклад навчальних занять не враховує вікові особливості здобувачів освіти.	участі громадського самоврядування у вирішенні питань щодо його діяльності. 4.4.4. Ініціативи учасників освітнього процесу не підтримуються керівництвом закладу. 4.4.5. Розклад навчальних занять не враховує вікові особливості здобувачів освіти, створює нерівномірне навчальне навантаження для учнів протягом тижня. Розклад навчальних занять у закладі освіти не відповідає освітній програмі. 4.4.6. У закладі освіти не реалізуються індивідуальні освітні траєкторії.
4.5. Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності			

4.5.1. Керівництво закладу освіти забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності, у тому числі через навчання, проходження курсів педагогічними працівниками. Здобувачі освіти та педагогічні працівники поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності. 4.5.2. Керівництво закладу освіти забезпечує проведення освітніх та інформаційних заходів	4.5.1. Переважна більшість здобувачів освіти та педагогічних працівників поінформовані про необхідність дотримуватись академічної доброчесності	4.5.1. Близько половини здобувачів освіти та педагогічних працівників поінформовані про необхідність дотримуватись академічної доброчесності	4.5.1. У закладі освіти відсутні заходи щодо формування академічної доброчесності. Більшість здобувачів освіти та педагогічних працівників поінформовані про необхідність дотримуватись академічної доброчесності. 4.5.2. Керівництво закладу освіти не забезпечує проведення освітніх та інформаційних заходів
--	---	--	--